

**BÉKÉS MEGYEI ÖNKORMÁNYZAT KÖZGYŰLÉSÉNEK
ELNÖKÉTŐL**

5600 Békéscsaba, Árpád sor 18.
5601 Békéscsaba, Pf. 118.

Előadó: Bornné dr. Stefkovics Valéria, Földesi István.	NYILVÁNOS ülés.
Véleményező bizottság: Pénzügyi, Területfejlesztési és Közbeszerzési Bizottság.	A döntéshozatal egyszerű többséget igényel.

ELŐTERJESZTÉS

**Békés Megyei Önkormányzat Közgyűlésének
2014. június 27-én tartandó ülésére**

Tárgy: Békés megye területfejlesztési programja és a program környezeti értékelése egyeztetési eljárásának lezárása, az egyeztetési eljárásról készült összegzések jóváhagyása

Tisztelt Közgyűlés!

A Békés Megyei Önkormányzat Közgyűlése 27/2014. (IV. 25.) KGY. számú határozatával döntött Békés megye területfejlesztési programjának (stratégiai program és operatív program) (a továbbiakban: Program) egyeztetésre bocsátásáról. A Közgyűlés döntését követően az egyeztetési eljárást lefolytattuk. A Program véleményezésére felkértük valamennyi, a vonatkozó jogszabályban (218/2009. (X. 6.) Korm. rendelet) véleménynyilvánításra feljogosított szervezetet, továbbá a megye települési önkormányzatait. Az egyeztetési dokumentáció, a nyilvánosság biztosítása és társadalmi egyeztetés céljából, közzétételre került a Területi Információs Rendszerben, valamint a Békés Megyei Önkormányzat hivatalos internetes honlapján. A megye nyilvánosságát tájékoztattuk arról, hogy a Program társadalmi egyeztetése keretében hogyan, milyen határidővel lehet véleményt nyilvánítani, észrevételt tenni.

A Közgyűlés fent hivatkozott döntését követően, a jogszabályokban meghatározott követelményekkel összhangban, elkészült a Program területi (társadalmi, gazdasági és környezeti) hatásvizsgálata környezeti szempontú elemzésének minősülő, az egyes tervek, illetve programok környezeti vizsgálatáról szóló 2/2005. (I. 11.) Korm. rendelet szerinti környezeti értékelés. A Program környezeti értékelésének tematikáját és a tematika alapján kidolgozott környezeti értékelés tervezetét - a véleményezési eljárás lefolytatása céljából - a Pénzügyi, Területfejlesztési és Közbeszerzési Bizottság - a Közgyűlés által a 32/2014. (IV. 25.) KGY. sz. határozatban átadott döntési jogkörében eljárva - a 2014. május 15-i soron kívüli ülésén hagyta jóvá. A Program környezeti értékelését az előírt 30 napos eljárásban véleményeztettük a 2/2005. (I. 11.) Korm. rendeletben meghatározott szervekkel. A társadalmi részvételt a környezeti értékelés közzétételével és a megye nyilvánosságának a tájékoztatásával biztosítottuk.

A Program tekintetében a 218/2009. (X. 6.) Korm. rendelet úgy rendelkezik, hogy a kidolgozásért felelős szerv a véleményezésre jogosult szervezetekkel egyeztetett területi terv tervezetét az elfogadására jogosult szerv elé terjeszti. Az előterjesztésben fel kell tüntetni az egyeztetési eljárásba bevont és az eljárásban véleményt adó szervezetek körét, azokat a

tartalmi kérdéseket, amelyekben nem alakult ki egyetértés, az előterjesztő álláspontját az el nem fogadott javaslatokról és a részletesen indokolt ellenvéleményeket.

A 2/2005. (I. 11.) Korm. rendelet szerint a környezeti értékelés kidolgozójának a Program tervezetét a környezeti értékeléssel, valamint legalább a környezeti vizsgálat során kapott vélemények és észrevételek összegzésével együtt kell benyújtania az elfogadó közigazgatási szerv elé. A Program elfogadásakor, illetőleg előterjesztésekor figyelembe kell venni a környezeti értékelést, valamint a környezeti vizsgálat során kapott véleményeket és észrevételeket.

A Program és környezeti értékelése egyeztetési dokumentációival kapcsolatosan érkezett vélemények feldolgozása, értékelése, összegzése a tervezők közreműködésével megtörtént, amelyeket elfogadásra a határozati javaslat mellékleteiként terjesztünk a Közgyűlés elé. A határozati javaslat 1. számú mellékletét képező összegzés a Programmal kapcsolatosan tartalmazza az egyeztetési eljárás legfontosabb tapasztalait, a véleményezésre felkért, valamint a véleményt adó szervezet, a véleményeket, észrevételeket, az azokra adott - ellenvélemény esetén indoklással ellátott – válaszokat, mint a tervező és az előterjesztő álláspontját. A környezeti értékeléssel kapcsolatos összegzést a határozati javaslat 2. számú melléklete tartalmazza.

A területfejlesztésről és a területrendezésről szóló 1996. évi XXI. törvény 11. § (1) bekezdése a) pontjának aa) alpontjában foglaltak értelmében a megyei önkormányzat a Programot a területfejlesztés stratégiai tervezéséért felelős miniszter állásfoglalásának beszerzését követően fogadhatja el, határozattal. Az állásfoglalás kiadására egy hónapon belül kerül sor, ha e határidőn belül ez nem történik meg, úgy az állásfoglalást egyetértőnek kell tekinteni.

A Közgyűlés által jóváhagyott összegzéseknek, ezen belül az észrevételekre adott válaszoknak megfelelően módosított, kiegészített dokumentumokat, a fenti törvényi rendelkezés alapján, meg fogjuk küldeni a területfejlesztés stratégiai tervezéséért felelős miniszternek, kérve állásfoglalását. A Közgyűlés a miniszteri állásfoglalás megérkezését követően - az abban foglaltak figyelembevételével - dönthet a Program elfogadásáról, várhatóan a 2014. szeptemberi soros ülésén.

Tájékoztatom a Közgyűlés tagjait, hogy a Program és a környezeti értékelés 45 napos, illetve 30 napos egyeztetési eljárása jelen előterjesztés elkészítését követően, 2014. június 19-én zárul. Az előterjesztés készítését követően esetleg még érkező véleményekről, azokkal kapcsolatos előterjesztői, illetve tervezői állásfoglalásról bizottsági ülésen, illetve a Közgyűlésen kiosztandó kiegészítésben fogok tájékoztatást adni. Tájékoztatom továbbá a Közgyűlés tagjait, hogy az egyeztetési eljárásban érkezett észrevételek, vélemények figyelembevételével véglegesített dokumentumok megtekinthetők a Békés Megyei Önkormányzat honlapján: „<http://www.bekesmegye.hu>” Területfejlesztés, területrendezés >> Területfejlesztési program >> „Békés megye területfejlesztési programja – az egyeztetési eljárás figyelembevételével véglegesített dokumentumok” cím alatt.

Kérem a Közgyűlés tagjait az előterjesztés megtárgyalására és az alábbi határozati javaslat elfogadására.

Határozati javaslat

A Békés Megyei Önkormányzat Közgyűlése:

1. Békés megye területfejlesztési programjának és a területfejlesztési program környezeti értékelésének egyeztetési eljárásáról, az eljárás során benyújtott véleményekről és az azokra adott válaszokról szóló összegzéseket a határozat 1. és 2. számú mellékletei szerint elfogadja;

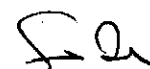
2. felkéri elnökét, hogy Békés megye területfejlesztési programjának – az egyeztetési eljárásban érkezett véleményekre adott és elfogadott válaszok alapján pontosított, kiegészített – tervezetét, a területfejlesztésről és a területrendezésről szóló 1996. évi XXI. törvény rendelkezései szerint, küldje meg a területfejlesztés stratégiai tervezéséért felelős miniszternek, kérve állásfoglalását;
3. felkéri elnökét, hogy a területfejlesztés stratégiai tervezéséért felelős miniszter állásfoglalásának birtokában, illetve az állásfoglalásra rendelkezésre álló határidő leteltét követően, Békés megye területfejlesztési programját elfogadásra terjessze a Közgyűlés elé.

Felelős: Farkas Zoltán elnök,
dr. Bacsa Vendel jegyző

Határidő végrehajtásra: a miniszteri állásfoglalás megkérésére 2014. július 1.

Határidő beszámolásra: 2014. szeptember 5.

Békéscsaba, 2014. június 16.

Farkas Zoltán

ÖSSZEGZÉS

BÉKÉS MEGYE TERÜLETFEJLESZTÉSI PROGRAMJÁNAK EGYEZTETÉSI ELJÁRÁSÁRÓL

A Békés Megyei Önkormányzat Közgyűlése 27/2014. (IV. 25.) KGY. számú határozatával döntött Békés megye területfejlesztési programjának egyeztetésre bocsátásáról. A Közgyűlés döntését követően a területfejlesztési koncepció, a területfejlesztési program és a területrendezési terv tartalmi követelményeiről, valamint illeszkedésük, kidolgozásuk, egyeztetésük, elfogadásuk és közzétételük részletes szabályairól szóló 218/2009. (X. 6.) Korm. rendelet rendelkezéseinek megfelelően az egyeztetési eljárás lefolytatásra került.

A program véleményezésére felkértük valamennyi, a vonatkozó jogszabályban (218/2009. (X. 6.) Korm. rendelet) véleménynyilvánításra feljogosított szervezetet, továbbá a megye települési önkormányzatait. Az egyeztetési dokumentáció, a nyilvánosság biztosítása és társadalmi egyeztetés céljából, közzétételre került a Területi Információs Rendszerben, valamint a Békés Megyei Önkormányzat hivatalos internetes honlapján. A megye nyilvánossága tájékoztatásra került arról, hogy a Program társadalmi egyeztetése keretében hogyan, milyen határidővel lehet véleményt nyilvánítani, észrevételt tenni.

Véleménynyilvánításra felkért szervezetek:

Minisztériumok

1. Nemzeti Fejlesztési Minisztérium
2. Külügyminisztérium
3. Belügyminisztérium
4. Honvédelmi Minisztérium
5. Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium
6. Nemzetgazdasági Minisztérium
7. Vidékfejlesztési Minisztérium
8. Emberi Erőforrások Minisztériuma

Országos önkormányzati érdekszövetségek

9. Települési Önkormányzatok Országos Szövetsége
10. Magyar Faluszövetség
11. Kisvárosi Önkormányzatok Országos Érdekszövetsége
12. Községek, Kistelepülések és Kistérségek Országos Önkormányzati Szövetsége
13. Magyar Önkormányzatok Szövetsége
14. Megyei Önkormányzatok Országos Szövetsége
15. Megyei Jogú Városok Szövetsége

A szomszédos megyék megyei önkormányzatai

16. Csongrád Megyei Önkormányzat
17. Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Önkormányzat
18. Hajdú-Bihar Megyei Önkormányzat

Békés megye 75 települési önkormányzata

A véleményezésre 45 nap állt rendelkezésre. A megyei területfejlesztési program véleményezése ügyében megkeresett összesen 93 szervezet, illetve önkormányzat közül 23 válaszolt, ezen belül a 75 megyei települési önkormányzat közül 14. A válaszoló 23 szervezet közül érdemi észrevételt, véleményt 10 közölt. A 13 válaszoló szervezet, amelyek érdemi észrevételt nem tettek, véleményükben egyetértésük kifejezésére szorítkoztak.

Az érdemben véleményezőket alapvetően megfelelő színvonalúnak ítélték a dokumentumokat és alkalmasnak tartották azokat arra, hogy megalapozzák a megye rövid és hosszabb távú fejlesztéseit. A célok eléréséhez szükséges prioritásokat és intézkedéseket helyesnek ítélték, de természetesen éltek pontosításokra, kiegészítésekre vonatkozó javaslatokkal.

Az érdemi véleményeket, észrevételeket jellemzően négy csoportba lehet sorolni:

- amelyekben konkrét szövegszerű kiegészítéseket, helyesbítéseket javasolnak,
- amelyekben egyes tématerületek további részletezését, vizsgálatát javasolják,
- amelyekben a jogszabályban meghatározott tartalmi követelményeken felül, további tartalmi elemekre tesznek javaslatot,
- amelyekben nem a programkészítésre irányuló tervezési tevékenység kompetenciájába tartozó elemek beillesztésére, részletezésére tettek javaslatot.

A dokumentumok készítői a véleményekre, észrevételekre válaszoltak. A helyesbítési, javítási észrevételeket jellemzően elfogadásra, a javaslatok többségét befogadásra javasolják. Jelezték azt is, ha valamely észrevétel elfogadása terjedelmi, tematikai vagy egyéb okok miatt nem javasolható. A válaszok, ellenvélemény esetén, azok indoklását is tartalmazzák.

A válaszokat a jelen összegzés melléklete tartalmazza.

Békés megye területfejlesztési programja egyeztetési eljárásába bevont szervezetek, az általuk adott vélemények és az azokra adott válaszok

(Adatfelvétel lezárva 2014. 06. 16-án)

Sorsz.	Véleményezésre felkért, illetve a társadalmi egyeztetés keretében véleménynyújtó szervezet megnevezése	Nem választott	Egyetért, illetve kifogást, érdemi észrevételt nem tesz	Vélemények, észrevételek	Válaszok
1.	Nemzeti Fejlesztési Minisztérium				
1.1.				A Program felépítésével, általános megállapításával, a jövőképfelhasználásával alapvetően egyetértek. Békés megye területfejlesztési programja súlyának megfelelően tárgyalja a közlekedési vonatkozásokat. Figyelembe szükséges venni az anyaggal kapcsolatban az Országos Területrendezési Tervről (ÖTRT) szóló 2003. évi XXVI. törvény, az országos gyorsforgalmi és főúthálózat nagytávú tervét és hosszú távú fejlesztési programját tartalmazó 1222/2011. (VI. 29.) Korm. határozatot, valamint az 1004/2007. (I. 30.) Korm. határozattal elfogadott, 2007-2013 között megvalósítani tervezett közlekedésfejlesztési projektek indikatív listáját (KOZOP), a D4-alföldi Régió ROP programját, valamint a jelenleg jóváhagyás alatt álló Nemzeti Közlekedési Stratégiát (NKS).	Egyetértő megállapítás. Figyelembe vettük
1.2.					
1.3.				Stratégiai Program A vizsgált anyag Stratégiai Program tárgyú munkarésze tartalmazza a 2014-2020 közötti EU-s fejlesztési időszakokkal összhangban a megye fő célkitűzéseit, fejlesztési irányait, stratégiai céljait és az ezek megvalósításához szükséges intézkedéseket olyan részletességben, amilyen mélységben ezen időszakra az országos programok előkészítése ezt lehetővé teszi jelenleg. Mindezek alapján a Stratégiai Program - jellegénél fogva is - még konkrét projektjavaslatokat nem tartalmaz, nem tartalmazhat, inkább csak a keretfeltételeket rögzíti, amelyekkel majd a konkrét operatív programokban lehet részletesen „lebontani” a projektjavaslatok színtjére. Közötti közlekedési infrastruktúra fejlesztésénél is csak néhány főhálózati elem van nevesítve az anyagban (pl.: M44, 47. sz. főút elterülő szakaszai, 447. sz. új főút nyomvonal kiépítése az 1222/2011. (VI. 29.) Korm. rendelet szerint) természetesen a többi nem nevesített közúti közlekedési fejlesztés bármelyikének megvalósítására lehetőséget ad az anyag, mivel az EU által kijelölt 11 prioritás közül a megye által kiválasztott négy fejlesztési irány között első helyen szerepel a megközelíthetőség javítása (7. és 8. oldal). Az anyagban több helyen is szerepel megközelíthetőségi, elérhetőségi infrastruktúra javítása, mellyel egyetértek.	Az észrevétel tényeszerű, illetve egyetértő megállapításokat tartalmaz.
1.4.				9. oldal: Az oldal középső részén a szomszédos megyéknel csak Bács-Kiskunmal kapcsolatban van megemlítve az M44-es autópálya vonatkozó együttműködés, de ez a projekt Cserkeszőlő és Kunszentmárton térségében Jász-Nagykun-Szolnok megyét is érinti.	Figyelembe vettük
1.5.				12. oldal Az oldal alján felsorolt Békéscsabai programokon felül már folyamatban van az új 2014-es dátumú Fenntartható Városfejlesztési Program elkészítése is.	Figyelembe vettük
1.6.				66. oldal: „Két számjegyű főutak” kifejezés helyett javasolható a „főúthálózat” megnevezés. 42-45. oldal, illetve 73. oldal: Az anyagban kedvezményezettként csak önkormányzatok, civil szervezetek stb. vannak megjelölve. Ezen szervezetek az 1988. évi I. tv. 29. § (11). bekezdése szerint, ténylegesen az anyag 43. oldal 3. l. pontjában leírt kisebb léptékű közlekedési fejlesztéseknél (pl. autóbusszóból, útszatókozás, kerékpárút építés járdá stb.) lehetnek az országos közutak állami területén építettek.	Figyelembe vettük Figyelembe vettük
1.7.				A Stratégiai Programban említett nagyobb léptékű, országos közutak területét érintő projektek (csomópontok, új utak, útfélfújítások) megvalósításához a KKK, NIF, MK Nrt. bevonása feltétlenül szükséges. A korábbi 2017-13 közötti programciklusban szerzett tapasztalatok figyelembe vétele célszerű (pl. konzorciumi megállapodások voltak szükségesek, az előkészítésbe a MK nem vehetett részt, a tervek nem voltak tulajdonosként megbontva, aktiválási nehézségek jelentkeztek, stb.). Szerencsés, ha a most következő programciklusban ezen problémák lehetőség szerint megelőzhetőek, az eljárásoknál legyenek erre figyelemmel.	Figyelembe vettük

1.8.	73. oldal: A 73. oldalon az IKOP forráskeretek és egyes prioritások a Területfejlesztési Program készítése óta a következőképp módosultak: Megyei Területfejlesztési Program Aktualizált IKOP keretszámok IKOP 1 Nemzetközi TEN-T közötti elérhetőség javítása: 303,97 299,7 IKOP2 Nemzetközi TEN-T vasúti és vízi út elérhetőség javítása: 312,30 437,1 IKOP3 Fenntartható városi közlekedés fejlesztése, elővárosi vasúti elérhetőség javítása: 104,1 258,0 IKOP4 Közlekedési rendszer energiatékonyságának javítása: 208,20 39,4				Figyelmebe vettük. A forráskeretet az Operatív Programok végleges verzióinak ismeretében fogjuk frissíteni.
1.9.	Operatív Program: Az anyag járásonként bemutatja a 2014-2020 között rendelkezésre álló források járási részprogramjaira fordítandó kereteket, részprogramonként. Ezekben közlekedési infrastruktúra fejlesztésként kerékpárút, közösségi közlekedési elemek, közlekedésbiztonsági beavatkozások kialakítási szerepelnek. A járásonként a Területi Operatív Program (TOP) keretében megvalósítandó tervezett fejlesztések és az NKS vasúti fejlesztési projektjei között nincs közvetlen összefüggés, közlekedési vonatkozásban a TOP keretben elsősorban kerékpárutak létesítése szerepel a közösségi közlekedésfejlesztési és közlekedésbiztonsági célok mellett				Az Operatív Programban megfogalmazottak a beérkezett projektdokumentációk alapján készültek, ezek szelvényeként kerültek kiadásra a későbbiek során, a végleges Operatív Programok ismeretében kerül sor.
1.10.	15. oldal: Az oldali 8. táblázatban: a TOP végleges tartalmának függvényében lehetőséget látok arra, hogy a „foglalkoztatás-barát fejlesztések elősorban a kis- és középvállalkozásoknak” beavatkozás keretében a kerékpárut munkába iktatás feltételeit javító beruházások is megvalósuljanak.				A projektyűzés során beérkeztek ilyen irányú elképzelések, melyek bekerülnek a tervdokumentumokba.
1.11.	57. oldal: Az oldali 25. táblázatban: „A projektesonm megkeresett projektdokumentációkat” rész, 11-12. sor: Szabadkút- Békéscsaba és Szabadkút- Gyula kerékpárút projektek esetében javasolom a forrásigényeket szerepeltetni.				Az adatok ismeretlenek megkérjük a projektgazdától.
1.12.	103. oldal: A 103. oldalon lévő táblázatban az IKOP prioritások a Megyei Területfejlesztési Program készítése óta módosultak és nem számolhatunk a regionális közúti elérhetőség forráslehetőségével, hanem az előző pontban megadott IKOP prioritásokkal és azok hálózati szintű keretszámaival.				Az észrevételeit köszönjük. A módosítást, amennyiben az azt lehetővé teszi, az Operatív Program végleges verziójának ismeretében megfigyesszük.
1.13.	Környezeti Értékelés Az anyagban a közlekedési infrastruktúra „az egyik legjelentősebb potenciális környezetterhelő konfliktusforrásként” jelenik meg. Nem vitatva ezt a megállapítást, megjegyzem, hogy a megnevezés a később adottsági térségkéhez viszonyítva kiemelt jelentőséget jelent, és még az alap infrastruktúra főbb elemei is hiányoznak, melyek nélkül a megye alapvető működési lehetőségei is erősen korlátozottak. Ezen alap infrastruktúra elemek (pl. szomszédos települések közötti közlekedés) kiépítését mindenképpen javasolom megvalósítani a környezeti szempontokra figyelemmel				Tekintettel arra, hogy a környezeti értékelés külön eljárásban kerül egyeztetésre, a véleményezőnek arra vonatkozó észrevételei a környezeti értékelésre vonatkozó eljárásban lesznek mérlegelve, illetve figyelembevéve.
1.14.	16. oldal: A környezeti értékelésben egyetértek azzal, hogy „b) A munkahelyteremtő fejlesztések helykilválasztásában prioritásként meg kell jelemnie, a minél rövidebb munkába járási időnek is”, ez a törekvés megnevelni a Nemzeti Közlekedési Stratégia célkitűzéseit között. Egyúttal a közlekedésnek ki kell elégíteni a mobilitási igényeket, ezért az azzal, hogy az a környezetterhelés módján valószínűleg meg.				Tekintettel arra, hogy a környezeti értékelés külön eljárásban kerül egyeztetésre, a véleményezőnek arra vonatkozó észrevételei a környezeti értékelésre vonatkozó eljárásban lesznek mérlegelve, illetve figyelembevéve.
1.15.	21. oldal: Az ágazati Operatív Program kereti között tervezett projektesonmokra között szerepel „3. Békés megye fő közlekedési útvonalának fejlesztése”, amit javaslok kiegészíteni a megye vasúti fővonalait fejlesztésével.				Tekintettel arra, hogy a környezeti értékelés külön eljárásban kerül egyeztetésre, a véleményezőnek arra vonatkozó észrevételei a környezeti értékelésre vonatkozó eljárásban lesznek mérlegelve, illetve figyelembevéve.
2.	Belügyminisztérium	X			
3.	Külgügyminisztérium	X			
4.	Honvédelmi Minisztérium	X			
5.	Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium				A megvalósítás során természetesen együttműködnék az Európa Közös Jövő Építő Európai Területi Társulással.
	Javasolom, vizsgálják meg, az Európai Területi Társulás intézményének Területfejlesztési Programba való beépítésének lehetőségét. Mindazektól eltekintve a program tartalmával egyetértek, fentiek kivételével észrevételeim nem tesznek.				

6.	Nemzetgazdasági Minisztérium			Formai és tartalmi előírások	
6.1.				Értékelési szempont: A megyei területfejlesztési program Stratégiai program része formailag és tartalmilag megfelel-e a 218/2009. (X.6.) Korm. rendelet III. mellékletében (2.1. Stratégiai program) előírásoknak? Megfelelés: részben. Észrevétel: A dokumentum formailag megfelel a melléklet előírásainak, de jelenleg kifejtve nem tartalmaz minden elemet.	A stratégiai programot az annak elkészítéséhez szükséges összes releváns háttérdokumentum végleges verziójának ismeretében készíthetjük/javíthatjuk.
6.2.				Értékelési szempont: A megyei területfejlesztési program Stratégiai program része tartalmazza az NTH által kiadott, „IRÁNYMUTATÁS a megyei szintű tervezési folyamat keretében elkészítendő tervdokumentumok kidolgozásához” című dokumentum 2. számú mellékletében előírt tartalmi elemeket? Megfelelés: részben. Észrevétel: A dokumentum tartalmilag jelenleg nem teljes körű. Lásd az alábbiakban. Az egyes főbb fejezetek tartalmi megfeleltetése A tervezési folyamat eljárásainak, a tervezés tárgykörének és körülményeinek leírása Értékelési szempont: A dokumentum tartalmazza - a hatályos Tf-tv-ből, valamint a releváns norm. határozatokból adódó megyei feladatok tételes felsorolását? Megfelelés: igen. Észrevétel: A dokumentum „2.1. Békés Megyei Önkormányzat feladatai” fejezete pontokba szedve felsorolja a megyei feladatokat.	A stratégiai programot az annak elkészítéséhez szükséges összes releváns háttérdokumentum végleges verziójának ismeretében készíthetjük/javíthatjuk.
6.3.				Értékelési szempont: A dokumentum tartalmazza a tervezési előzmények bemutatását, a tervezésbe bevoott szakmai szereplők rövid bemutatását és felelősségi körének meghatározását, az eddig lezajlott társadalmastási folyamat bemutatását? Megfelelés: részben. Észrevétel: A dokumentum tartalmazza a tervezési előzmények bemutatását, a társadalmastási folyamat leírását, a társadalmastási körülmények leírását, valamint felelősségi körüket nem. Tervezésbe bevoott szakmai szereplőket, de bemutatásukat, valamint felelősségi körüket nem.	Egyetértő megállapítás.
6.4.				Értékelési szempont: A dokumentum tartalmazza a megyei stratégiai programhoz kapcsolódó társadalmastási folyamat bemutatását, valamint a megyei stratégiai program tervezése során figyelembe vett mérőföldkövek, határkövek és döntési pontok rögzítését? Megfelelés: részben. Észrevétel: Bár a dokumentum 2.5. „Stratégiai program társadalmastási folyamata” fejezet táblázatos formában rögzít időpontokat, helyszíneket és az adott résztvevők körét a társadalmastási folyamatok bemutatása hiányzik. A dokumentum végleges változatában javasolt a társadalmastási folyamat bemutatása. A stratégiai program tervezése során figyelembe vett határkövek tételes felsorolása táblázatban és Gantt diagram formájában is megjelenik.	A stratégiai programot az annak elkészítéséhez szükséges összes releváns háttérdokumentum végleges verziójának ismeretében készíthetjük/javíthatjuk.
6.5.				A célrendszer bemutatása: a jövőkép, az átfogó cél és a fejlesztési cévek alapján a specifikus, horizontális és területi célok meghatározása, a célok és prioritások viszonyrendszerének bemutatása Értékelési szempont: A dokumentum tartalmazza a megyei területfejlesztési koncepcióban rögzített célrendszer szöveges bemutatását (különös tekintettel a területi célokhoz kapcsolódó megyei kiemelt fejlesztési térségek kijelölésének indoklására)? Megfelelés: igen. Észrevétel: A dokumentum tartalmazza a megyei célrendszer elemeit, és azok szöveges bemutatását.	Egyetértő megállapítás.
6.6.				Értékelési szempont: A dokumentum bemutatja a megyei stratégiai programban bemutatott célrendszer külső és belső koherenciáját? Megfelelés: részben. Észrevétel: A megyei stratégiai programban a koncepcióban meghatározott célok és a stratégiai programban megfogalmazott prioritások között koherenciát kell bemutatni. A koncepcióban bemutatott célrendszer külső és belső koherencia vizsgálatát a stratégiai programban még egyszer nem kell megismételni.	Javíthatjuk

7.07.				Turisztikai elemek: A természeti értékekben gazdag – védett – területek gyakran éppen „elmaradott” vagy „hátrányos helyzetű” térségekkel esnek egybe, hiszen éppen a gazdasági hasznosítás szempontjából hátrányos helyzet (vízhiányos homokvidék, száraz terület, karsztos hegységek, lágos-mocsaras vidék) következtében őrződtek meg a természeti értékek. Az ökoturizmus fejlesztése különleges kihívást, egyben nagy lehetőségeket jelent a természeti értékek „kezelő” részére. Az ökoturisztikai attrakciók célja az épített és természeti környezet bemutatása, az adott település, térség szociokulturájának megismerése. Az ökoturizmus kínálati struktúrája több szempontból is speciális, hiszen nem kizárólagosan a kereslethez, a látogatók igényeire kell, hogy igazodjon, hanem elsősorban a környezeti értékek védelméhez, az annak érdekében létrejövő és a melléte kialakítható szolgáltatási elemekhez. A fentiekre tekintettel – a turizmussal kapcsolatban – hiányolom a természeti értékek megőrzésének erőteljesebb aspektusát a programból (pl. 35. old. „1.3. Kulturális és természeti örökségre alapozott vonzerőfejlesztés” tervezeti intézkedéshez tartozó szövegből).	Az észrevételt köszönjük. A módosítást, amennyiben az azt lehetővé teszi, a Terület- és Településfejlesztési Operatív Program végleges verziójának ismeretében meg tesszük.
7.08.				Gazdaságfejlesztési elemek (prioritás, intézkedés, beavatkozás): Nem vagy alig jelennek meg a fenntartható gazdasági miniat, a zöld technológiák, a környezetvédelmi ipar, a környezettechnológia, a legtöbb elérhető technika (BAT) és a környezeti irányítási rendszerek a programban. Új ipari pozíciók, iparterületek és a zöldmezős beruházások: Az Országgyűlés az 1/2014. (I. 3.) ÖGY határozattal elfogadta a Nemzeti Fejlesztés 2030 – Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptiót (OFTK), mely a következőket tartalmazza: - „A barnamezős területek (használaton kívüli ipari területek) előnyben részesítése a zöldmezős beruházásokkal szemben.” - „A nagyobb városok körül szerveződő agglomerálódó térségekben az ökológiaiul fontos, településeket elválasztó zöldfelületi rendszer vétele és fejlesztése, a területfoglalás korlátozása, a közlekedési rendszerek összehangolása, a zöldmezős beruházások korlátozása” - „A barnamezős területek hasznosításának (kármentesítés, rehabilitáció) előterbe helyezése a zöldmezős beruházásokkal szemben, anyag-, terület és energiaakarékos, minőségorientált beruházások.” A zöldmezős beruházások környezetvédelmi szempontból kerülendők, hiszen csökkentik a zöldfelületeket, a termőföldet, mint – mással nem pótolható – természeti erőforrást, csökkentik a biológiai aktivitást, megváltoztatják a terület víz- és hőháztartását, növelik a beépítést és a közlekedési igényeket. Ezért – amennyiben a társadalmi és a gazdasági (barnamezőkkel pótolhatatlan) igények ezt indokolatlan felülírják – fontos elvárás a fejlesztések kivitelezése és fenntartása, üzemeltetése során a környezet- és természetvédelmi szempontok és előírások fokozott betartása.	Az észrevételt köszönjük. A módosítást, amennyiben az azt lehetővé teszi, az Operatív Programok végleges verziójának ismeretében meg tesszük.
7.09.				Főntosnak tartom a megyei környezetvédelmi program minél előbbi aktualizálását a környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény 48/B. § (3)-(4) bekezdéseinek megfelelően. Összességében a programban a környezeti ügyek erőteljesebb megjelenítésére van szükség. Jelzem, hogy a területfejlesztési koncepció, a területfejlesztési program és a területrendezési terv tartalmi követelményeiről, valamint illeszkedésük, kidolgozásuk, egyeztetésük, elfogadásuk és közzétételük részletes szabályairól szóló 218/2009. (X.6.) Korm. rendelet 7. §-a előírja a fenntartható fejlődés keretében ezek integrálását a program minden szintjén.	Az észrevételt köszönjük. A módosítást, amennyiben az azt lehetővé teszi, a Terület- és Településfejlesztési Operatív Program végleges verziójának ismeretében meg tesszük.
7.10.				Stratégiai programra vonatkozó észrevételek A „Rétság megye területfejlesztési koncepciója és programja készítése során figyelembe vett dokumentumok” című fejezetben (9-13. oldal) keverednek egymással a stratégiai tervdokumentumok és a jogszabályok. Javasolom ezek külön megjelölését. A „Finanszírozás 2014-2020” fejezetben az látható, hogy a megyei területfejlesztési program csak a Terület- és Településfejlesztési Operatív Programra (továbbiakban: TOP) és az ágazati Operatív Programokra terjed. Ezen felül azonban – véleményem szerint – a programnak számolnia kellene más forrásokkal is (esetleges hazai források, LIFE, Európai Területi Együttműködés, Norvég Alap stb.) és azokat is be kellene terveznie.	Az észrevételt köszönjük, javítottuk.
7.11.					
7.12.					A vonatkozó programok végleges verziójának ismeretében, ill. a beérkező projektek függvényében a szükséges módosításokat meg tesszük.

7.13.			A program átfogó céljainak meghatározásánál a természet- és tájvédelem nem szerepel. A megye 2020-ig meghatározott stratégiai céljai között megjelenik a természet- és tájvédelem, („természeti és épített értékek megővése, innovatív hasznosítása”), a célokat bemutató fejezetben azonban már csak az épített örökség védelmét említi ki. A megye ugyanakkor bővelkedik természeti értékekben (P. Körös-Máros Nemzeti Park, 4 védett természeti terület, 31 Natura 2000 terület, 202 helyi védett objektum/helyi jelentőségű védett természeti terület és természeti emlék), és a speciális táji értékek (pl. 1545 kunhalom) is szép számmal megtalálhatók. Ezek, az épített emlékek mellett szintén hozzájárulnak a megye turisztikai vonzerójének növeléséhez, védelmüket, megőrzésüket indokolt feltüntetni a stratégiai célok között. Üdvözlendő, hogy a stratégiai programban megjelenik az „ökológiai funkciójú területek arányának megtartása”, illetve az „ökolitizmus fejlesztése” is.	Az átfogó cél a Közgazdász által már elfogadott Konceptióban került megfogalmazásra. Kialakításakor célunk volt, hogy egy egyértelműen orientáló céfküszöb fogalmazzunk meg, természetesen a megvalósítás során figyelünk az említett szempontokra.
7.14.			ad 34. oldalt: A 7. táblázatba (1. prioritás: <i>Ciudadanági struktúra megújítása</i>) javasolom „<i>a kedvező tájkaraktér őrző termelés, kereskedelem és egyéb szolgáltatások erősítését</i>” szövegrész megjelenését és kifejtését, hogy ne csak a belterjes, intenzív gazdálkodás erősítése jelenjen meg a programban. ad 38. oldalt: A 8. táblázat (2. prioritás: <i>Fenntartható fejlődés feltételeinek megteremtése</i>) 2. pontjának (A célok elérése érdekében különösen az alábbi területekre kell koncentrálni) kiegészítését az alábbiak szerint javasolom: „<i>prevenációs tevékenységek erősítése a lakosság egészségügyi állapotának javítása érdekében, ide értve az egézség- és a környezeti kölcsönhatásának tudatosítását is – mind az általános iskolai oktatás és nevelés, mind pedig az egyéb ismeretterjesztési tevékenységek során.</i>” „<i>kedvező táji adottságok megőrzése, a táj szerkezetének és karakterének kedvező irányú változásának lassítása/megállítása és ennek érdekében többek között</i> - <i>természetes és természetközeli élőhelyek megőrzése (védett természeti területeken kívül is).</i> - <i>műkődtetés ökológiai rendszerek, zöld infrastruktúrák fennmaradásának és fejlesztésének biztosítása (védett természeti területeken kívül is)</i> - <i>meglévő mezevők, fasorok megőrzése</i> - <i>fejlesztésekhez kapcsolódó és arról függőlegesen tájfelújítás, tájfenntartás, védő- és kiegészítő zöldfelületek telepítése</i> - <i>okosüzemeltetés szolgáltatók elősegítése</i> - <i>tájidegen inváziós fajok terjedésének visszaszorítása</i> - <i>zöldfelületek ökológiai és használati értékének növelése, zöldterületek növelése és minőségének javítása</i> - <i>közvilágítás energiatakarékos és fényszennyezés-mentes kiépítése és/vagy korszerűsítése. Ezáltal a fényszennyezés csökkentése (beépítésre szánt és beépítésre nem szánt területen egyaránt)</i> - <i>táji örökség (a kedvező tájkaraktér-elemek és egyes tájértékek) megőrzése</i>”	Az észrevételt köszönjük, kiegészítettük. Az észrevételt köszönjük, kiegészítettük.
7.15.				Az észrevételt köszönjük, kiegészítettük.
7.16.			ad 39. oldalt: A 2.4. pont alábbiakkal történő kiegészítését javasolom: <i>„Az intézkedések során cél a helyi működő közösségek lehető legnagyobb mértékű bevonása a tervezésbe, a megvalósításba és az üzemeltetésbe. Ez nem csak komoly anyagi megakartást eredményez, de a helyi identitás, a társadalmi tőke, és így a hely vonzerójének agrárszerű növekedését is, ami a program céljaival egyezik.”</i> (Ehhez hazai példaként az alábbiakat ajánlom: Városi Kertek (http://www.avarosiany.hu/); Országbiro lakótelep és sétány közterületének megújítása (http://www.angyalzold.hu/web/leiras.php?id=129); Lakossági zölkfelfelület védnökségi pályázat (http://www.angyalzold.hu/web/leiras.php?id=112) Teleki tér (http://www.ujirany.com/node/262); Margit utca 9 (https://www.facebook.com/margit9).	Az észrevételt köszönjük, kiegészítettük.
7.17.			ad 46. oldalt: 10. táblázat (4. prioritás: <i>Emberi erőforrás fejlesztése</i>) felsorolásának (A gazdaság növekedéséhez, a fenntartható társadalom feltételeinek megteremtéséhez elengedhetetlen az alábbi tématerületek kiemelt kezelése) kiegészítését az alábbiak szerint javasolom: - „<i>táji identitás, tájhoz való kötődés növelése.</i>”	Az észrevételt köszönjük, kiegészítettük.
7.18.			ad 73. oldalt: A 17. táblázatban (Békes megye indikatív forrásai az egyes Operatív Programokból) megjelenő prioritások aktualizálását javasolom.	A végleges Operatív Programok függvényében javítjuk.
7.19.			ad 76. oldalt: A „9.1. Monitoring és értékelés jogszabályi háttere, elvi keretei” alcim a kiegészítést az alábbiak szerint javasolom: <i>„A jelentések az alábbi témakörökre koncentrálnak: • társadalmi, gazdasági és környezeti trendek.”</i>	Az észrevételt köszönjük, kiegészítettük.

	ad 112. oldali: Az intézkedésekhez kapcsolódóan a természet- és tájvédelemmel kapcsolatos indikátorok megjelentését javasolom, például: - invazív fajoktól mentesített terület nagysága, - fényszennyezéstől mentes terület nagysága, - zöld infrastruktúra területi kiterjedése, állapota, kiterjedésének változása, - biológiai aktivitásérték változása, - környezeti nevelésben részt vevő személyek száma.	Az indikátorokat az Operatív Programok végleges verziója alapján tudjuk meghatározni.
7.24.		
7.25.	ad 114. oldali: Hiányzik a „4.6 Környezeti értékelés” fejezet, javasolom ennek kidolgozását. Javasolom továbbá, hogy a pályázatok összeállításánál, elbírálásánál a természet- és tájvédelmi szempontok prioritásként jelenjenek meg, illetve feltételként, vagy előnyként épüljenek be. Az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről szóló 2175/2004. (X. 8.) Korm. rendelet 10. §-a és az értelmezésére kiadott Biztonsági Útmutató szerint a Natura 2000 hatábecsélés tekintetében a tervekkel a lehető legrövidebb időn belül kell értekezni. Ezért felhívom a figyelmet arra, hogy már a területfejlesztési terv alapját képező koncepció kidolgozása során is, annak részletezettségének mértékében figyelemmel kell lenni a Natura 2000 területekre gyakorolt hatására.	A környezeti értékelés fejezetet elkészítettük. Az észrevételt köszönjük. Figyelembe vesszük.
7.26.		
8.	Emberi Erőforrások Minisztériuma	Tekintettel arra, hogy a környezeti értékelés külön eljáráshoz kerül egyeztetésre, a véleményezőnek arra vonatkozó észrevételei a környezeti értékelésre vonatkozó eljárásban lesznek mérlegelve, illetve figyelembevétele.
8.1.	Általános észrevételek A területfejlesztési program munkaváltoztatásának elkészítése óta az Operatív Programok több ponton megváltoztak. Jelzem, hogy változott például a Terület- és Településfejlesztési Operatív Program prioritási tengelyeinek elnevezése. Jelzem, hogy bizonyos jogszabályi hivatkozások szintén elavultak az egyeztetési változathoz képest. Például az 1298/2014. (V. 5.) kormányhatározat már tartalmazza a váróterségek és a megyei jogú városok térségeinek fejlesztését támogató források indikatív, járásiok szerinti megoszlását, szemben a területfejlesztési programban hivatkozott 1831/2013. (XI. 14.) kormányhatározattal. Javasolom a tervezet ilyen irányú áttekintését.	Az észrevételt köszönjük. A területfejlesztési programot az elérhető legfrissebb háttérdokumentumoknak megfelelően folyamatosan aktualizáljuk.
8.2.	A világozottsági várományos helyszín és a történeti emlékhelyek megjelenítése vonatkozásában megjegyzem, hogy Békés megye területfejlesztési programjában Mezőhegyes mint világozottsági várományos helyszín, illetve Gyula (vár és honvédtiszti emlékhely), Szarvas (a történelmi Magyarország földrajzi középpontja és Trianon-emlékhely) mint történeti emlékhely az említés szintjén sem jelenik meg, noha ezek a területek nemcsak a természeti és épített örökség, valamint a szellemi kulturális örökség megőrzésében, átörökítésében játszanak kiemelkedő szerepet, hanem például a turizmus élénkítése vagy az épített örökség felújítása, bemutatásával tétele révén hozzájárulnak a gazdasági növekedés elősegítéséhez, munkahelyek teremtéséhez, a foglalkoztatás ösztönözéséhez is. Ezt azért tartom fontosnak, mivel a gazdaságfejlesztés és a foglalkoztatás ösztönözése szempontjából elemegdbeteitlen a turizmus ágazatának kiemelt támogatása, hiszen érdemben képes hozzájárulni a munkacsoport bővítéséhez, különös tekintettel az alacsonyban képzettek széles rétegére. A turizmus a kapcsolódó szolgáltatásokkal együtt különösen munkaintenzív ágazat, ezért a turisztikai fejlesztéssel érintett helyszínek bekapcsolása a helyi gazdaságra érezhetően növeli annak foglalkoztatási lehetőségeit, gazdasági teljesítőképességét, jövőbiztonságát. Békés megyében világozottsági várományos helyszínek és több történeti emlékhely is található, ezért turisztikai szempontból (elsősorban a kulturális és örökségirányú) kiváló adottságokkal rendelkezik. Azért hogy a szektor megtarthassa és fokozhassa a foglalkoztatásban elért pozícióját, kereslet generálása szükséges, melynek előfeltétele a kínálati elemek megerősítése, leginkább az attrakció- és szolgáltatásfejlesztés. A turisztikai ágazat fejlesztése összhangban van az Európa 2020 dokumentumban megjelölt „Iparpolitika a globálizáció korában” kiemelt kezdeményezéssel, amely kimondja, hogy a Bizottságnak is kiemelt célja „az európai turisztikai ágazat versenyképességének javítása”.	Az észrevételt köszönjük. Az említett a fejlesztésre váró területek a helyzetlemezésében szerepelnek. A konkrét fejlesztési elképzelések, pedig a beérkezett, helyi igényeken alapuló projekttervek formájában bekerülnek a gazdaság-, járás-, ill. ágazatfejlesztési operatív háttérdokumentumokba.

7.20.				Operatív programra vonatkozó észrevételek ad 11. oldal: Az 5. táblázat – „Békés megye komplex turizmusfejlesztés SWOT elemzés”-ének, „Veszélyek” csoportját az alábbiak szerint javasolom kiegészíteni: • „Társaság rossz elérhetősége, • hazai és nemzetközi verseny erősödése, • ágazat tökéletlensége, • turisztikai attrakciók és szálláshelyek kapacitásának kihasználatlansága, • a természeti és építészeti környezet védelme.”	Az észrevételeit köszönjük, kiegészítettük.
7.21.			ad 108. oldal: „4.1. Elérhető célok részletes meghatározása” fejezet „Fenntartható fejlődés feltételeinek megteremtése” alfejezet kiegészítését az alábbiak szerint javasolom: - biológiai és táji sokféleség megőrzése, - a kedvező tájkaraktér őrző termelés, kereskedelem és egyéb szolgáltatások erősítés - meglévő mezsgyék, fasorok megőrzésére, újak telepítése, - műkővelépes ökológiai rendszerek, zöld infrastruktúrák fenntartásának és fejlesztésének biztosítása (védelmi természetű területeken kívül is, a települések teljes közigazgatási területén), - az ökoszisztéma szolgáltatások megőrzése, - tájidegen inváziós fajok terjedésének visszaszorítása, - közvilágítás korszerűsítése, energiatakarékos és fényszennyezés-mentes technikai megoldások alkalmazása által a fényszennyezés csökkentése (beépítésre szánt és beépítésre nem szánt területen egyaránt), - ökoturizmus, nemzeti parki turizmus fejlesztése, - építmények és létesítmények újába illesztése, - tájsebek rehabilitálása, rekonstrukciója, - természetes és természetközeli élőhelyek megőrzése (a települések teljes közigazgatási területén), és ezzel összefüggésben fejlesztések során az ökológiai viszonyoknak megfelelő, homos fajok alkalmazása, - fejlesztéséhez kapcsolatos és attól függetlenül újfásítás, tájfásítás, védő- és kiegészítő zöldfelületek telepítése, - zöldfelületek ökológiai és használati értékének növelése, zöldfelületek növelése és minőségének javítása, - táji örökség (a kedvező tájkaraktér-elemek és egyedi tájértékek) megőrzése.	Az észrevételeit köszönjük, kiegészítettük.	
7.22.			A többi prioritás (108. oldal) témakörei közé is integrálható a természet- és tájvédelemmel kapcsolatos intézkedések, például: 1. prioritás: „gazdasági struktúra megújítása” - fejlesztések során az ökológiai viszonyoknak megfelelő, homos fajok alkalmazása, - ökoturizmus, nemzeti parki turizmus fejlesztése, - a kedvező tájkaraktér őrző termelés, kereskedelem és egyéb szolgáltatások erősítése stb. 2. prioritás: „megye fenntartható térszerkezetének továbbfejlesztése” - tájsebek rekonstrukciója, rehabilitációja, - építmények és létesítmények újába illesztése - meglévő mezsgyék, fasorok megőrzésére, újak telepítése 4. prioritás: „emberi erőforrás fejlesztése” - környezetudatos nevelés elősegítése, környezeti nevelési képzések, programok megvalósítása stb. Ezen elvek mentén további táj- és természetvédelmi intézkedések beépítését javasolom, például: - tudatosság programok (pl. zöld infrastruktúra iránti felhívás, táj identitás növelése) - zöld infrastruktúra audit (a települések teljes közigazgatási területén) - meglévő zöldfelületi rendszerek extenzív üzenetelésre való átállása - települési zöldfelületi rendszerek és azok nyilvántartási-, értékszámítási- szoftvereinek fejlesztése - új zöld infrastruktúra elemek létesítése (pl. zöldtetők, zöldhomlokzatok és zöldfalak, 'eszkertek', ültetés, tájfásítás, védő- és kiegészítő zöldfelületek telepítése) és erre vonatkozó ösztönzők és támogatások kialakítása - kedvező tájkaraktér-elemek és egyedi tájértékek felmérése és megőrzésükre vonatkozó ösztönzők és támogatások kialakítása	Az észrevételeit köszönjük, kiegészítettük.	
7.23.				Az észrevételeit köszönjük, amennyiben azok az lehetővé teszik, az Operatív Programok végleges verzióinak ismeretében megtesztjük.	

8.11.	Békés megye szennyvízelhelyezés és szennyvízkezelés tekintetében több problémával is küzd, így véleményem szerint Békés megyében humán- és környezet-egészségügyi szempontból is rövid időn belül megoldást kell találni a szennyvizek talajba szikkasztásának megszüntetésére és a szennyvízkezelés fejlesztésére.	Az észrevételei köszönjük. Felhívjuk rá a figyelmét a projekteket kidolgozó helyi szereplőknek.
8.12.	Békés megye hulladékgyűjtőkodási és hulladékkezelési problémáira környezeti-egészségügyi szempontból minél előbb megoldást kell találni a következőkre: A bezárt hulladéklerakókat reaktiválni szükséges. Továbbá véleményem szerint a nagy környezeti- és humán egészségügyi kockázatot jelentő illegális hulladéklerakások megszüntetésére, illetve a már meglévő illegális hulladéklerakók felszámolására is az illetékeseknek rövidtávon meg kell hozniuk a szükséges intézkedéseket.	Az észrevételei köszönjük. Felhívjuk rá a figyelmét a projekteket kidolgozó helyi szereplőknek.
8.13.	A. Program Társadalmi - Gazdasági Hatásvizsgálata több helyen is - 4. oldal, 7. oldal 2.2. pont - sorolja a felhasznált és a figyelembe vett stratégiákat, illetve dokumentumokat, azonban egyik helyen sem szerepel a Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia (a továbbiakban: NTFSS), ezért a Területfejlesztési Program véglegesítése során mindenképpen javasolt annak áttekintése, valamint az abban foglalt irányelvek érvényesítése. A Stratégiai Program vonatkozó része - 9. , illetve a 27. oldalakon - sem említi NTFSS-4. Az NTFSS, valamint végrehajtásának a 2012-2014. évekre szóló kormányzati intézkedési tervéről szóló 1430/2011. (XII. 13.) Korm. határozat a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok felzárkóztatásának meghatározó kormányzati dokumentuma. Az NTFSS 2011-2020 közötti időszakra megfogalmazott hátrányos helyzetű társadalmi csoportok felzárkóztatásának megvalósítását, társadalmi kirekesztésében elők arányát, meg kell akadályozni a szegénység újratermelését, és javítani kell a társadalmi gazdasági javakhoz, közszolgáltatásokhoz történő egyenlő esélyű hozzáférést, valamint erősíteni kell a társadalmi összetartozást.	Startégiában javítottuk
	Magyarországon a szegénységben élők körében kiemelten kell kezelni a jelentős arányban települési és térségi szintű szegénységben élő cigány nemzetségek helyzetét. A romákra irányuló fejlesztések irányait az NTFSS kijelöli. A romákra irányuló konkrét fejlesztéseknél négyféle megközelítést alkalmazunk: a) azokra a hátrányokra kell felhívni a figyelmet, amelyek a romákat is nagy arányban sújtják: alacsony iskolai végzettség, foglalkoztathatóság hátrányos, több generáción átívelő munkanélküliség, gyerekszegénység, közszolgáltatásokhoz való hozzáférés nehezégei, stb.) b) hátrányos helyzetűekre kell felhívni a figyelmet, de előnyben kell részesíteni a cigány nemzetségek embereket, illetve meg kell szabni az arányukat olyan programoknál, amelyek olyan hátrányokat kompenzálhatnak, amelyekben a romák aránya kiemelten magas (pl. a továbbtanulást segítő, iskolai lemorzsolódást csökkentő programok, stb.) c) célzott roma programokat kell indítani (pl. roma nők képzése, foglalkoztatásán, roma kultúra megismertetésére, romák egészségügyi szűrésére, stb.) d) annak érdekében, hogy minél inkább eljussanak a hátrányosított, integrációt segítő programok a romákhoz helyi, térségi és országos szinteken rásegítő mechanizmusokat kell alkalmazni (pl. együttműködési kötelezettséget cigány nemzetségi önkormányzatokkal, roma koordinátorok, mentorálás, stb.)	Az észrevételei köszönjük. Felhívjuk rá a figyelmét a projekteket kidolgozó helyi szereplőknek.
8.14.	A tervezet jelenleg nem tartalmaz az intézkedésekhez konkrét beavatkozásokat. A beavatkozások kidolgozása során javasolom a társadalmi felzárkóztatás célzó beavatkozások megfogalmazása mellett a halmozottan hátrányos (tartós munkanélküli, alacsony végzettséggel rendelkezők, rossz lakhatási körülmények között élő) helyzetű társadalmi rétegek szempontjainak horizontális érvényesítését is, és a megye területén elkészült helyi esélyegyenlőségi programokban feltárt, és megyei szinten kezelhető problémákra célzó megoldások megfogalmazását. Továbbá javasolom annak bemutatását, hogy a stratégiai programban megfogalmazott prioritások a társadalmi felzárkóztatás szempontjából - a komplexitás elvének megvalósulása érdekében - hogyan kapcsolódnak egymáshoz, az egyes beavatkozások miként erősítik egymást. (Pl. a gazdasági struktúra megújítása révén létrejövő munkahelyekhez való hozzáférést hogyan segítik az emberi erőforrás fejlesztése keretében megvalósuló képzések és a megye térszertevezetékének fejlesztése keretében megvalósuló közlekedési fejlesztések).	A TOP végleges verziójának ismeretében pontosítottuk

		Békés megyében a magyarországi nemzeti célok közül 3, a cigány, a román és a szlovák érdemi közösségként van jelen, mintegy 70 települési, 1-1 területi és 1 országos nemzeti önkormányzattal, és a nemzeti önkormányzatok által működtetett nevelési-oktatási és kulturális intézményhálózatot. A Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvényből, valamint a területfejlesztésről és a területrendezésről szóló 1996. évi XXI. 1997. évi LXXVIII. törvényből, valamint a területfejlesztésről és a területrendezésről szóló 1996. évi XXI. törvényből egyértelműen következik, hogy a településfejlesztés során figyelembe kell venni a helyi népesség identitásának erősítését, kulturális örökségük sokféleségének és gazdagságának megőrzését. A nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 118. § (1) bekezdés d) pontja értelmében az országos nemzeti önkormányzat egyetértési jogot gyakorol - az adott nemzeti közösségekkel szemben - a fejlesztési tervekkel kapcsolatban. Továbbá a nemzeti közösségek alapvető érdekvédelmi, érdekképviseleti szervei a nemzeti önkormányzatok, ezért azok helyi szintjei vonatkozásában a megyei önkormányzatok egyetértési kötelezettsége nem vitatható.	Az észrevételt köszönjük. Figyelembe vesszük.
8.15.		A tervezet érdemben nem foglalkozik a megyei nemzeti közösségeit érintő fejlesztésekkel, kizárólag az Operatív program 5. táblázat (11. oldal) - „Békés megye komplex turizmusfejlesztése SWOT elemzése” -, valamint a 14., 15., 17. és 21. táblázat (egy-egy táblázat SWOT elemzése) utal, mint „erősségre” a „kulturális és nemzeti közösségi sokszínűség”-re „haradványörökség”-re.	Az észrevételt köszönjük. A konkrét fejlesztési elképzelések a beérkezett, helyi igényeken alapuló projektötletek formájában bekerülnek a gazdaság-, járás-, ill. ágazatfejlesztési operatív részdokumentumokba. Az észrevételt köszönjük. Figyelembe vesszük.
8.16.		Javasolom a programban erőteljesebben megjeleníteni a felsőoktatás és a kutatás, a kutatóhelyek fontosságát.	
8.17.		Stratégiai Program	
8.18.		A Békés megye területfejlesztési program- Stratégiai program, Társadalmi és társadalmi felzárkózás (6. oldal) javasolom bevonom a társadalmi felzárkózás területén tapasztaltot szerzett civil szervezeteket és a nemzeti (roma) önkormányzatokat is.	Az észrevételt köszönjük. Természetesen igyekszünk megvalósítani a lehető leg szélesebb körű társadalmi részvételt.
8.19.		A Stratégiai program 8. táblázat - 2. prioritás „Fenntartható fejlődés feltételeinek megteremtése” (38. oldal) a kapcsolódó tematikus célkitűzések között említi társadalmi befogadás előmozdítása és a szegénység elleni küzdelem célkitűzést, azonban a tervezett intézkedések leírásából az nem látszik, hogy ez mely intézkedések révén valósítja meg és milyen indikátorokkal kívánja mérni. Javasolom annak átgondolását, hogy a tervezett intézkedések miként érik el a rossz lakhatási körülmények között (szegregátumokban) élőket.	Az észrevételt köszönjük. A konkrét fejlesztési elképzelések a beérkezett, helyi igényeken alapuló projektötletek formájában bekerülnek a járásfejlesztési operatív részdokumentumba.
8.20.		A Stratégiai program 9. táblázat - 3. prioritás: „Megyei társadalmi és társadalmi felzárkózás” prioritáson belül a szociális városrehabilitáció szerepeltetését (43. oldal) „3.3. Szociális város rehabilitációs beavatkozások” mindenképpen figyelembe kell venni, ugyanakkor jelzem, hogy az ott élt társadalmi felzárkózása fenntartható módon csak komplex beavatkozások révén valósulhat meg. Így a tervezett infrastrukturális fejlesztéseket indokolt lenne kiegészíteni a foglalkoztatás előmozdítására, a képzettség szint emelésére, az egészségügyi állandó javítására vonatkozó intézkedésekkel is.	Az észrevételt köszönjük. Felhívjuk rá a figyelmet a projektet kidolgozó helyi szereplőkre.
8.21.		Az 10. táblázat - 4. prioritás: „Emberi erőforrás fejlesztése” prioritáson belül a foglalkoztatás, az egészségügyi alapellátás és a szociális szolgáltatásokkal szemelt intézkedések (47. oldal) kapcsán megjegyzem, hogy az egyenlőtlenségek csökkentését nem, vagy csak részben tudja megvalósítani az épületek felújítása, korszerűsítését célzó intézkedések. Javasolom annak áttekintését, hogy mi okozza a hátrányos helyzetű csoportok problémáit (pl. szegregált lakóterületek, hátrányos helyzetű településeken vagy településrészekben élők) hozzáférési problémáit (pl. közlekedés hiánya, az intézménytel) való nagy távolság, információ hiánya, kapacitási problémák stb.) és ezek mentén intézkedések megfogalmazását.	Az észrevételt köszönjük. A konkrét fejlesztési elképzelések a beérkezett, helyi igényeken alapuló projektötletek formájában bekerülnek megye ágazatfejlesztési operatív részdokumentumjába.
8.22.		A tervezetben nincs utalás arra vonatkozóan, hogy - a Stratégiai program „2.4. Konceptió társadalmi felzárkózása” pontjára vonatkozóan - az előkészítés során az érintett nemzeti önkormányzatokat megcsoportosították volna.	Az észrevételt köszönjük. A megvalósítás során természetesen együttműködtünk az érintettekkel.
8.23.		Javasolom a „Békés Megyei Területfejlesztési Programja - 2014. Stratégiai Program” című dokumentumban (pl. a „11. TOP-ban megvalósítani javasolt kulcsprojektek (projektszámok)” című fejezet „1.1.1. A TOP-ban tervezett kulcsprojektek (projektszámok) és kapcsolódásuk a releváns megyei prioritásokhoz” című részhez „e) Békés megye komplex humán erőforrás fejlesztése” című pontjában (85. oldal) a megye felsőoktatási képzéseivel és kutatással kapcsolatos fejlesztési elképzeléseit komplex stratégiai elemként is megfogalmazni, különös tekintettel az Operatív Program „3. Támogatás segítségével megvalósítandó programok” című fejezete „3.1. Unió támogatással megvalósuló programok” című alfejezete „3.1.1.8. TOP-ból megvalósuló projektszámok részletes bemutatása” című részében foglalt, az intelligens specializáció stratégiák kidolgozására vonatkozó részre (19. oldal).	A 11. fejezet már nem képezi részét a Területfejlesztési Program stratégiai részének az 2014.05.13-i „Ünemiatió és tervezési szablon a megyei területfejlesztési program elkészítéséhez” c. dokumentum alapján.

				Operatív Program A felsőfokú képzést és a kutatás-fejlesztést azért különösen fontos kiemelten kezelni, mert maga a „Békés Megye Területfejlesztési Programja – 2014. Operatív program” című dokumentum (a továbbiakban: Operatív Program) SWOT elemzése (9. és 40. oldal) is a megye egyensége közé sorolja az innovációs és kutatás-fejlesztési intézményhálózat hiányát, a K+F szektor hiányát pedig a veszélyforrások közé számítja. A felsőfokú képzésben részt vevő több mint 3400 hallgató nem elhanyagolható szerepet játszik a megye gazdaságában, versenyképességében. A munkaerőpiac szempontjából is lényeges, hogy a képzések megfeleljenek-e a keresleti igényeknek a megyében, illetve hogy a duális, gyakorlatorientált felsőoktatási szakképzések és diplomát nyújtó képzések milyen vállalkozásokkal közösen, együttműködve tudnak megvalósulni. Az Operatív Program „4. Prioritások bemutatása” című fejezete „4.1. Elérendő célok részletes meghatározása” című részének megvitatásánál kiemelt hangsúlyt fektet a „Emberi erőforrások fejlesztése” című rész (109. oldal) ugyan tartalmazza az oktatás és a képzési kényszer-orientált fejlesztését, azonban az ahhoz szükséges feltételek rendszer létrehozásáról sem stratégiailag, kényszer-orientáltan nem esik szó. A kizárólagosan az egyetemnek és főiskolák által folytatható felsőoktatási szakképzés kiváló kiindulási pont lehet a megyében felsőfokú képzést lebonyolító karok számára. Gyulán, Szarvason és Békéscsabán széles választéka indul a felsőoktatási képzéseknek. A megyeszékhelyen, az alapszakokkal szorosan kooperálva indul gazdálkodás és menedzsment, pénzügy és számvitel, turizmus és vendéglátás, valamint kereskedelem és marketing, illetve emberi erőforrás felsőoktatási szakképzés. Gyulán a szociális munkás, Szarvason pedig szinte valamennyi agrárjellegű felsőoktatási szakképzés elindítását engedélyezték. Az alábbi táblázatok mutatják, hogy jelenleg milyen képzések folynak a megyében, annak ellenére, hogy az önálló képzési folyamatot Tessedik Sámuel Főiskola megszünt. <i>(a táblázatokot lásd az eredeti levélben).</i>	Az észrevételei köszönjük. Felhívjuk rá a figyelmét a projekteket kidolgozó helyi szereplőknek.
8.24.			Békés megyében a fenntartható fejlődés feltételeinek megteremtéséhez megjelölt célok elérése érdekében a szakszerű, talajhigiénés és hulladékgazdálkodási szempontból lényeges célfelületek megjelölését az Operatív program 44. oldala azonban csak felsorolás jelleggel tartalmazza. A fentiek alapján Békés megye területfejlesztési programjának jelenlegi változatának véleményem szerint talajhigiénés és hulladékgazdálkodási szempontból kiemelt fontosságú, mivel területfejlesztési programunk alapvetően a megye gazdaságának és bevétel-tervezésének fejlesztésére és részletezésére irányul.	Az észrevételei köszönjük. Felhívjuk rá a figyelmét a projekteket kidolgozó helyi szereplőknek. A célnedvtárolkat a szükséges háttérdokumentumok végleges verzióinak ismeretében pótoljuk	
8.25.			Az alábbiak figyelembevételével Javaslom Békés megye területfejlesztési programjának jelenlegi változatát kiegészíteni: A környezet-egészségügyi célfelületek ne csak felsorolászerűen legyenek ismertve, hanem részletesen legyenek kifejtve. A környezet-egészségügyet érintő intézkedések tehát differenciáltan kerüljenek bemutatásra, komplex módon figyelembe véve a megye egyes térségeinek adottságait, valamint talajhigiénés, szennyvízelvezetési- és kezelési, ivóvízbázis védelmi és hulladékgazdálkodási hiányosságait. A környezet-egészségügyi tárgyú prioritásokhoz (intézkedésekhez) ne csak indikátorok legyenek rendelve, hanem célfelületek is.	Figyelembe vettük.	
8.26.			Fontos cél – különösen Békés Megyében – a hátrányos helyzetű emberek integrálása a munkaerő-piacba – többek között – a munka világába (vissza) vezető foglalkoztatási atkázási, továbbképzési (pl. speciális felsőoktatási szakképzési) programokkal. Békés Megye Területfejlesztési Programja nem említi a teletársaság hátrányos helyzetűek, fogyatékkal élők felsőoktatásban való részvételének elősegítését. Javaslom, hogy erre szintén térjen ki a program.	Figyelembe vettük. Felhívjuk rá a figyelmét a projekteket kidolgozó helyi szereplőknek.	
8.27.			A fentiekhez hasonlóan Békés Megye Területfejlesztési Programja nem tér ki a fiatal tehetségek felkutatására, felsőfokú képzésbe és kutatásba történő bevonására és megtartására sem. Fontosnak tartom ugyanis, hogy az agrár, a környezetvédelem, a pedagógusképzés, a pénzügyi, valamint különösen a szociális és ifjúsági munka stb. területeken egy regionálisan kiemelkedő képzési és kutatási megvalósító megyei felsőoktatás minél több tehetséges, speciális szakképzettséggel rendelkező, a munkaerő-piacon elhelyezkedni képes szakembert képezzen.	Figyelembe vettük. Felhívjuk rá a figyelmét a projekteket kidolgozó helyi szereplőknek.	
8.28.			Javaslom Békés Megye Területfejlesztési Programjában a fiatal tehetségek felsőoktatási képzési, szakképzési és kutatás-fejlesztési programokba történő bevonására és lemorzsolódásuk csökkentésére irányuló kezdeményezéseket az operatív célok között megjelölni. Érdemes lenne kiemlíteni arra is, hogy a tehetséges végzőnyitványokkal, diplomával rendelkező fiatalokat milyen módon kívánják ösztönözni arra, hogy a megyében helyezkedjenek el.	Figyelembe vettük. Felhívjuk rá a figyelmét a projekteket kidolgozó helyi szereplőknek.	

8.40.	Javasalom a tervezet 1.4. A helyi foglalkoztatási szint javítása megyei és helyi foglalkoztatási paktumok támogatásával" cím alatti szövegrész (35. oldal) kiegészítését az alábbiak szerint: „(...) A foglalkoztatási stratégia nagy hangsúlyt helyez a környék foglalkoztatási helyzetének elemzésére, a munkalehetőségek feltárására, a gazdasági és a humán-erőforrás-fejlesztési elképzelések koordinációjára, a NEMI formális és informális tanulási lehetőségek bővítésére, valamint a kiterjesztési pontok meghatározására. ”	Figyelembe vettük.
8.41.	A tervezet 7. A program lebonyolításban közreműködő szereplők és ezek felelősségi körének beazonosítását" cím „Kedvezményezett” alcím (37. oldal) alatti felsorolás kiegészítését javaslom: „az önkormányzatok, közintézmények, önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások, magánvállalkozások, civil szervezetek, egyházak (TOP 4.0. – 1.1.1., 2.2.1.). ”	Figyelembe vettük.
8.42.	A tervezet 38. oldalán a 8. táblázatban szereplő „A célok elérése érdekében különösen az alábbi területekre kell koncentrálni” című felsorolás alábbi kiegészítését javaslom: „ természeti értékek, a táj, és a kulturális örökség, a kulturális javok és a szellemi kulturális örökség védelme. ”	Figyelembe vettük.
8.43.	A tervezet 38. oldalán a 8. táblázatban szereplő „Kapcsolódás a koncepció stratégiai céljához” felsorolást javasolom kiegészíteni az alábbiak szerint: • „ természeti és épített örökségi értékek, a szellemi és kulturális örökség megővése, alkotó, innovatív és fenntartható továbbfejlesztése. ”	Figyelembe vettük.
8.44.	A Stratégiai Programban meghatározott négy prioritással levegőtisztaság szempontból egyetértünk és különösen a „Fenntartható fejlődés feltételeinek megteremtése” és a „Megye térszerkezetének továbbfejlesztése” járulhat hozzá a megye levegőtisztaságának javulásához. A 8. táblázatban (38. oldal, 2. A prioritás indoklása, és kapcsolódása a helyzetértékelésben és a területfejlesztési koncepcióban ismertetettekhez) a célok elérése érdekében meghatározott területek körét javasolom kiegészíteni az alábbiak: • „ Levegőtisztaság védelme és nyomon követésének biztosítása ” Ezt azért tartom indokoltnak, mert Békés megyében az Országos Légszennyezettségi Mérőhálózat (OLJM) részeként nem működik egyetlen autonoma mérőállomás sem. Ennek alapján nincs információnk a megye levegőtisztaságáról, a lakosságot érő expozíció mértékéről.	Figyelembe vettük.
8.45.	A tervezet 42. oldalán szereplő 9. táblázatban a „Kapcsolódás a koncepció stratégiai céljához” felsorolást kiegészíteni javaslom: • „ természeti és épített örökségi értékek, a szellemi és kulturális örökség megővése, alkotó, innovatív és fenntartható továbbfejlesztése. ”	Békés Megye fejlesztésének stratégiai céljait annak Közigyelése elfogadta. Azok kialakítását törekedünk támogatni megfogalmazására. A részletes kifejtés során tesszük meg a javasolt kiegészítéseket.
8.46.	A tervezet 47. oldalán a „4.5. A társadalmi befogadás erősítését szolgáló helyi szintű komplex programok, a helyi identitás és kohézió erősítése” cím alatti szövegrész kiegészítését javaslom: „(...) Az intézkedésen belül különösen hangsúlyt kap az önálló jövedelemszerzésre való képesség kialakítása, fejlesztése, az oktatási hátrányok leküzdése, az egész életen át tartó tanulási elősegítése, a társadalmi társasodással szembeni nyitottság és csoportok közötti közösségi és egyéni szociális munka, ennek érdekében az alapkompétenciák fejlesztése. ”	Figyelembe vettük.
8.47.	A tervezet 50. oldalán szereplő szövegtervezetben az alábbi kiegészítéseket javaslom: • „az önkormányzatok, közintézmények, önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások, magánvállalkozások, civil szervezetek, Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat, képző intézmények (TOP 4.0. – 6.1.2.), • „ városi önkormányzatok, közintézmények, civil-szervezetek, egyházak, magánvállalkozások, képző intézmények, nonprofit szervezetek, magánszemélyek (TOP 4.0. – 6.2.1.) ”	Figyelembe vettük.
8.48.	Javasolom a tervezet 51. oldalán a 2. bekezdés alábbiak szerinti kiegészítést: „(...) A stratégiai cél számos turisztikai fejlesztést is támogat, a hungarikumok és a gasztronómia feltételeinek fejlesztése mellett segítheti a kulturális és örökség turizmus fejlődését. ”	Figyelembe vettük.

8.49.				A tervezet 51. oldalán az utolsó bekezdés kiegészítését javaslom: <i>„Békés megye kiemelt figyelmet kíván fordítani a természeti és építési örökségi értékek, a szellemi és kulturális örökség megőrzésére, illetve alkotó innovatív továbbfejlesztésére, ami segíti a fennmartható fejlődést. Ennek keretében helyi számos energetikai fejlesztés és öko-kapcsoltságú elem valósítható meg, többek között az energiateljesítmény javítása mellett például kiemelt figyelem irányul a megújuló energiaforrások részarányának növelésére is. Az energetikai célú beruházások mellett hangsúlyt kell fektetni a helyi és regionális jelentőségű kulturális örökség versenyképességét és fenntarthatóságát erősítő turisztikai fejlesztésre is.”</i>	Figyelembe vettük.
8.50.				A tervezet 53. oldalán szereplő 4. stratégiai célba cím kiegészítését, valamint az alábbi részcélok szerepeltetését javaslom: <i>„4. stratégiai cél: természeti és építési örökségi értékek, a szellemi és kulturális örökség megőrzése, alkotó innovatív fennmartható továbbfejlesztése”</i> További részcélok: .... (A véleményező által szerepeltetni javasolt további részcélokra, táblázatba foglalva, lásd az eredeti levélben.)	Békés Megye fejlesztésének stratégiai céljait annak Közgyűlése elfogadta. Azok kialakítását törekedünk tömör megfogalmazásra. A részletes kifejtés során tesszük meg a javasolt kiegészítéseket.
8.51.				Operatív program 20. A tervezet 7. oldal lap alján lévő felsorolás d) pontját javaslom kiegészíteni az alábbiak szerint kiegészítéssel: <i>„d) természeti- és építési örökségi értékek óvása, alkotó innovatív továbbfejlesztése”</i>	Békés Megye fejlesztésének stratégiai céljait annak Közgyűlése elfogadta. Azok kialakítását törekedünk tömör megfogalmazásra. A részletes kifejtés során tesszük meg a javasolt kiegészítéseket
8.52.				A tervezet 8. oldalán a táblázat „d) Békés megye komplex turizmusfejlesztése” sorban az alábbi kiegészítést javaslom a stratégiai célok között: <i>„4. stratégiai cél: természeti- és építési örökségi értékek óvása, alkotó innovatív továbbfejlesztése”</i>	Békés Megye fejlesztésének stratégiai céljait annak Közgyűlése elfogadta. Azok kialakítását törekedünk tömör megfogalmazásra. A részletes kifejtés során tesszük meg a javasolt kiegészítéseket.
8.53.				A tervezet 11. oldalán lévő szöveghez kiegészítést javaslom: <i>„(...) A természeti erőforrások sokszínűsége, a nemzetközi szintű építési örökség-állomány és a nemzetközileg jelentős gasztronómiai fesztiválok megléte új alapokra helyezhetné a természeti, gasztronómiai, valamint és kulturális és örökség turizmust, és a határmenti jellegből fakadóan a megye idegenforgalma javulna határokon túl is.”</i>	Figyelembe vettük.
8.54.				Javasolom a tervezet 11. oldalán szereplő 5. táblázat „Erősségek” oszlopában az alábbi kiegészítést: • <i>„Természeti adottságokra, kulturális örökségre, hagyományokra épülő turizmus, pl. gasztronómia, gyógy- és termálvizek, kézművesség, nemzetközi szintű építési örökség-állomány, világhírnévű védeménys helyszín.”</i>	Figyelembe vettük.
8.55.				Javasolom a tervezet 11. oldalán szereplő 5. táblázat a „Gyengeségek” oszlopban új pontkénti javasolom szerepeltetni az alábbiakat: • <i>„A megye jelentős műemlékek építészeti érték alapú hasznosítása elmarad az országos átlagtól”</i>	A kiegészítés megtörtént.
8.56.				A tervezet 12. oldalán a táblázat „Gyengeségek” oszlopában javasolom új pontként szerepeltetni az alábbiakat: • <i>„az egész életen át tartó tanulásban részt vevők aránya rendkívül alacsony.”</i>	Figyelembe vettük.
8.57.				A tervezet 12. oldalán a táblázat „Lehetőségek” oszlopában új pontkénti javasolom szerepeltetni az alábbiakat: • <i>„a foglalkoztatathatlóság, a munkahelyi kompetenciák lerövidése formális, nem formális és informális képzési programokkal.</i> • <i>a kiterjedt kulturális intézményi hálózat nem formális és informális tanulás alkalmak szervezésével hozzájárul a versenyképes tudás megszerzéséhez, a szakmai képzésbe történő bekapcsolódáshoz, ezáltal a foglalkoztatási szint emeléséhez és bővítéséhez.”</i>	Figyelembe vettük.
8.58.				A tervezet 18. oldalán szereplő táblázat „3. A projektsomag tervezett kezdeményezeti körének bemutatása” cím alatt a „Végző kezdeményezetek” felsorolás utolsó két pontjának kiegészítését javaslom: • <i>„az önkormányzatok, közintézmények, önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások, magánvállalkozások, civil szervezetek, Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat, képző intézmények (TOP 4.0. – 6.1.2.),</i> • <i>városi önkormányzatok, közintézmények, civil szervezetek, egyházak, magánvállalkozások, képző intézmények, non-profit szervezetek, magánszemélyek. (TOP 4.0. – 6.2.1.)”</i>	Figyelembe vettük.

8.59.				28. A tervezet 28. oldalán a táblázat alján a „Végso kedvezményezettek” felsorolást javaslom kiegészíteni az alábbiak szerint: • „az önkormányzatok, köznevelési, önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások, civil szervezetek, egyházak, kis mértékben megőrzött vállalkozások is. (TOP 4.0. – 2.2.1.)”	Figyelembe vettük.
8.60.				Javasolom a tervezet 29. oldalán a táblázat „Tematikus célok” felsorolását kiegészíteni az alábbiak szerint: • „A KKV-k, a mezőgazdasági és a halászat ágazatok versenyképességének javítása. (3. tematikus célkitűzés), • környezetvédelem és az erőforrások hatékonyságának elősegítése (6. tematikus célkitűzés). • a foglalkoztatás és a munkavállalói mobilitás erősítése (8. tematikus célkitűzés).”	Figyelembe vettük.
8.61.				Javasolom a tervezet 29. oldalán a táblázat „Beruházási prioritás” felsorolást kiegészítést: • „(3) c. a termék- és szolgáltatásfejlesztésre irányuló korszerű kapacitások támogatása, létrehozása, • (6) c. a kulturális örökség védelme, elősegítése és fejlesztése. • (8) b. foglalkoztatás-barát növekedés támogatása a területi stratégikában foglalt endogén potenciálok fejlesztése által a speciális területeken, beleértve a hanyatló ipari régiók (...).”	Figyelembe vettük.
8.62.				A tervezet 33. oldalán a táblázatban a „Kapaszkodó ágazati programok” felsorolást kiegészíteni javaslom: „ FFOP_GINOP ”	Figyelembe vettük.
8.63.				Ugyanitt a táblázat „Végso kedvezményezettek” felsorolás utolsó két pontjának kiegészítését javaslom (jelen módosítási javaslat megismétlődik a tervezet 51. 61. 66. 71. 81. 87 és 93. oldalán) • „az önkormányzatok, köznevelési, önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások, magánvállalkozások, civil szervezetek, Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat, képző intézmények (TOP 4.0. – 6.1.1. és 6.1.2.), • városi önkormányzatok, közintézmények, évi-t-szervezetek, egyházak, magánvállalkozások, képző intézmények, non-profit szervezetek, magánzamevények. (TOP 4.0. – 6.2.1.)”	Figyelembe vettük.
8.64.				A tervezet 35. oldalán a táblázat alábbiak szerinti kiegészítést javaslom: • „(10) a. oktatási és képzési infrastrukturák fejlesztésével, • (b) a korai iskolaelhagyók számának csökkentése és a minőség oktatáshoz való egyenlő hozzáférés • (6) az egész életen át tartó tanulás lehetőségéhez való hozzáférés erősítése, a munkavállalók készségeinek naprakészítése élele, továbbá az oktatási és képzési rendszernek a munkaerő-piaci igényekhez való igazítása • (11) c. a közgazdasági szervek és közszolgálatok intézményi kapacitásának és hatékonyságának növelésébe irányuló beruházások, amelyek célja a reformok, a jobb szabályozás és a felelősségteljes kormányzás megvalósítása.”	Figyelembe vettük.
8.65.				A tervezet 38. oldalán „Az egyes projektszomszágok a megyei fejlesztési koncepció alábbi stratégiai céljaihoz kapcsolódóan” felsorolás 4) pontjának kiegészítését javaslom: • d) természeti- és épített örökségi értékek óvása, alkotó innovatív továbbfejlesztése.”	Javítottuk.
8.66.				A tervezet 40. oldalán az „Erősségek” oszlopban új pontként kérem szerepeltetni az alábbiakat: • „országos és regionális jelentőségű épített örökségi értékek nagy száma”	Javítottuk.
8.67.				A tervezet 42. oldalán az „Erősségek” oszlopban az alábbi kiegészítést javaslom: • „természeti adottságokra, hagyományokra épülő turizmus (pl. gasztronómia, gyógy- és termálvizek, kézművesség, kulturális és örökségi, kerékpáros-, vízi-, lovas- és vadász-turizmus),”	Javítottuk.
8.68.				Javasolom a tervezet 43. oldalán az „Erősségek” oszlop alábbiak szerinti kiegészítést: • „természeti erőforrások (jó minőségű termőföldek, földgáz, termálvíz, megújuló potenciál, építő alapanyagok, oktatási, agrárorökségi elemek).”	Javítottuk.
8.69.				Javasolom a tervezet 43. oldalán a „Lehetőségek” oszlopban új pontként szerepeltetni az alábbiakat: • „a Mezőgazdasági Állami Mérésbirodalom minőségi világhírűsége várományos helyszín”	Javítottuk.
8.70.				A tervezet 44. oldalán a „Lehetőségek” oszlopban új pontként javaslom szerepeltetni az alábbiakat: • „nemzetközi sokszínűség, hagyományörzés”	Javítottuk.
8.71.				A tervezet 45. oldalán az „Erősségek” oszlopban új pontként javaslom szerepeltetni az alábbiakat: • „épített örökségi értékek nagy száma”	Javítottuk.

8.72.				Javasalom a tervezet 45. oldalán a „Lehetőségek” oszlopban új pontként szerepeltetni az alábbiakat: „hiányos turisztikai kínálat, az építési örökségi értékek alulhasznosítottasága” A tervezet 46. oldalán az „Erősségek” oszlopban a szöveg kiegészítését javaslom: „természeti adottságokra, hagyományokra épülő turizmus (pl. gasztronómia, gyógy- és termálvizek, kézművesség, <u>kulturális és örökségi</u> , kertképáros-, vízi-, lovas-, hortász- és vadászaturizmus).”	Javítottuk.
8.73.				A tervezet 53. oldalán új projektként javaslom szerepeltetni az alábbi: <u>„Bencsúr kétfestő háza – Békés (parasztréteg) emlék-hétreállítása, turisztikai fejlesztése forrásnév: 200”</u>	Javítottuk.
8.74.				A tervezet 68. oldalán új projektként javaslom szerepeltetni az alábbi: <u>A létezőházi román nemzetiségi utábház felújítása – forrásnév: 60</u>	Egyeztetünk a helyi szereplőkkel. Igény szerint, ill. a rendelkezésre álló források figyelembevételével szerepeltetjük.
8.75.				Levegőhigiénés szempontból támogatom a megyei területfejlesztési projektcsomagokat, az alábbi kiegészítésekkel: a) Békés megye integrált fenntarthatósági projektcsomagjában a projektcsomag tartalmát javaslom az alábbiak szerint kiegészíteni (102. oldal): <u>„Levegőtisztaság-ellenőrzési forrásnév: 200, a légszennyezettség csökkentése és a levegőtisztaság monitorozása”</u> A fentiekben foglaltakat azért tartom indokoltnak, mert Békés megyében az Országos Légszennyezettségi Mérőhálózatot (a továbbiakban: OLM) részben nem működik egyetlen automata mérőállomás sem. Ennek alapján nincs információ a megye levegőtisztaságáról, a lakosságot érő expozíció mértékéről. b) Békés megye fő közlekedési útvonalainak fejlesztése projektcsomaggal kapcsolatban (103. oldal) javaslom az útfelületek és a beépített területek között kiterjedt zöldterületek, parkok, nagy lombú fák és cserjék telepítését, főleg az aszfalt részeknél, amelyek mennyiségének csökkentése céljából.	Egyeztetünk a helyi szereplőkkel. Igény szerint, ill. a rendelkezésre álló források figyelembevételével szerepeltetjük.
8.76.				Levegőhigiénés szempontból támogatom a megyei területfejlesztési projektcsomagokat, az alábbi kiegészítésekkel: a) Békés megye integrált fenntarthatósági projektcsomagjában a projektcsomag tartalmát javaslom az alábbiak szerint kiegészíteni (102. oldal): <u>„Levegőtisztaság-ellenőrzési forrásnév: 200, a légszennyezettség csökkentése és a levegőtisztaság monitorozása”</u> A fentiekben foglaltakat azért tartom indokoltnak, mert Békés megyében az Országos Légszennyezettségi Mérőhálózatot (a továbbiakban: OLM) részben nem működik egyetlen automata mérőállomás sem. Ennek alapján nincs információ a megye levegőtisztaságáról, a lakosságot érő expozíció mértékéről. b) Békés megye fő közlekedési útvonalainak fejlesztése projektcsomaggal kapcsolatban (103. oldal) javaslom az útfelületek és a beépített területek között kiterjedt zöldterületek, parkok, nagy lombú fák és cserjék telepítését, főleg az aszfalt részeknél, amelyek mennyiségének csökkentése céljából.	Javítottuk.
8.77.				A tervezet 107. oldalán a „3.3. Tiszán hazai támogatással megvalósuló programok” cím alatti szövegrész módosítását, valamint kiegészítését javaslom az alábbiak szerint: <u>„Tiszán hazai finanszírozási programok között említhetjük a Nemzeti Kulturális Alapot, melynek célja a nemzeti-kulturális örökségek, és emlékek megőrzése, és határon átnyúló híreinek árgéjtése a nemzeti és az egyetlen értékek létrehozásának, megőrzésének, valamint hazai és határon átnyúló értékesítésének támogatása.”</u>	Figyelembe vettük.
8.78.				A tervezet 108. oldalán a „Gazdasági struktúra megújítása” alcím alatti felsorolást új ponttal javaslom kiegészíteni: „(…)” „indokolt növelni a termelői innovációs készségét, amely a megyei K+F fejlesztések egyik súlypontja is lehet, ezáltal javulhat a megyében előállított termékek versenyképessége. „a nemzetközi szintű építési örökség állomány értékeinek kibontakoztatása, bemutatásának létele, bekapcsolása a hazai és nemzetközi turisztikai termékek iránti érdeklődés növelésére.”	Figyelembe vettük.
8.79.				A tervezet 109. oldalán a felsorolás alábbi pontját javaslom kiegészíteni: „természeti értékek, a táj, és a kulturális örökség, a kulturális javak és a szellemi kulturális örökség védelme.”	Figyelembe vettük.
9.	Települési Önkormányzatok Országos Szövetsége	X			
10.	Magyar Faluszövetség		X		
11.	Kisvárosi Önkormányzatok Országos Érdekszövetsége	X			
12.	Kisvárosi, Kistérségi és Kistérségi Országos Önkormányzati Szövetsége	X			

22.2.				X	A dokumentumban megfogalmazott stratégiai célok és azok lebontása reálisak. A stratégiai program prioritásaihoz, ill. intézkedéseikhez kapcsolódó beavatkozások - a dokumentumban jelzettek alapján - a TOP végleges verziója alapján kerül meghatározásra, aminek az elkészülését követően javaslunk lehetőséggé szerint egy ismételt egyeztetést lefolytatni.	Egyetértő megállapítás. Egyetértő megállapítás.
22.3.					A „Gazdasági struktúra megújítása” prioritáshoz kapcsolódva, a megyei TOP gazdaságfejlesztési források terhére, fontos lehet egy - ismereteink szerint más megyében is felvetődött - megyei programalap létrehozása, amelynek a forrásai - a GINOP-al egyeztetett módon - pályázati formában kerülhetnek szétosztásra a megyei mikro- és kkv-k között. Emellett javasoljuk, hogy - a Békéscsaba MJV részéről megküldött gazdaságfejlesztési projektesomag alapján - új inkubátorházak és logisztikai központok kialakításának lehetősége is biztosított legyen. A másik három prioritásban foglaltakkal egyetértünk.	Köszönjük az észrevételt, az érintett terület részét képezi a stratégiai programnak.
22.4.					A 7.1. fejezetben a megyei jogi városi és járás alkalmi kereteket felsoroló rész aktualizálni szükséges, a 1298/2014. (V. 5.) kormányhatározatban rögzítettek alapján.	Az észrevételt köszönjük, javítottuk.
22.5.					A 71. oldalon található 15. sz. táblázat (Operatív programok megoszlása) Békéscsaba MJV esetén 28,773 mrd Ft összeget tartalmaz, beleértve a TOP gazdaságfejlesztési elemét is. Az összeg és az összeg felhasználásának prioritásai pontosítandóak.	Az észrevételt köszönjük, javítottuk.
22.6.					Az ágazati OP-khoz és a Területfejlesztési OP-hoz kapcsolódóan javasolt kulcspojektokkal alapvetően egyetértünk. A TOP-ba tervezett projektesomagoknál javasoljuk és kérjük figyelembe venni Békéscsaba MJV korábban megküldött projektesomag javaslatait a TOP 1.1-1.2-1.3. intézkedésekhez kapcsolódóan.	Békéscsaba Megyei Jogú Város projektalkalmazásai külön projektesomagként szerepelnek az Operatív Programban.
22.7.					Az operatív program részre vonatkozó észrevételek Ahogyan azt a stratégiai program esetében is jeleztük, javasoljuk, hogy a TOP végleges verziójának elkészülését követően aktualizálандó megyei operatív program kerüljön ismételt társadalmi egyeztetésre, mivel a végleges TOP verzió hiánya miatt az egyes projektesomagok részleteiben nem ismerhetők meg.	Egyetértő megállapítás.
22.8.					A TOP-ból megvalósítani tervezett projektesomagok esetén jelen dokumentummal is kérjük figyelembe venni a TOP-hoz Békéscsaba MJV részéről megküldött gazdaságfejlesztési projektesomag javaslatokat, különösen is a vállalkozásfejlesztési, logisztikai és beszállítói rendszer fejlesztési projektesomagok esetében.	Az észrevételt köszönjük, a projekteteket figyelembe vettük.
22.9.					A Békéscsabai járás esetében azon adottságokat, amelyekre alapozva a járás versenyképessége növelhető, kiegészítve javasoljuk a mezőgazdasági feldolgozóiparral, továbbá a meglévő iparágak (pl. nyomdaiipar és gépgyártás) potenciáljával (ezen iparágak folyamatos fejlődést mutatnak az elmúlt évben).	A beérkező projektek függvényében javítjuk.
22.10.					A Békéscsabai járás-fejlesztési program esetében megfontolandónak tartjuk a Békéscsaban tervezett, de nem a járásra alakított források terhére megvalósítandó projektek szerepeltetését is, hiszen a járás fejlesztési csomagja ezen projektekkel együtt teljes, függetlenül a projektek megvalósításának forrásától.	Javítottuk, külön projektesomagként szerepelnek Békéscsaba Megyei Jogú Város projektalkalmazásai.
22.11.					A hatásvizsgálatban (társadalmi, gazdasági) megfogalmazott javaslatokkal egyetértünk, azok beépítése a stratégiai és operatív programokba véleményünk szerint indokolt.	Egyetértő megállapítás.
22.12.						
23.	Békéscsámon		X			
24.	Békéscsantandrárs		X			
25.	Bélmegyer		X			
26.	Biharugra		X			
27.	Buccsa		X			
28.	Csabesúd		X			
29.	Csabaszabadi		X			
30.	Csanádapáca		X			
31.	Csárdaszállás		X			
32.	Csorvás		X			
33.	Dékványa		X			
34.	Doboz		X			
35.	Dombegyház		X			
36.	Dombiratos		X			

37.	Eszegfalva	X				
38.	Elek	X				
39.	Füzeggyarmat					Füzeggyarmat Város Önkormányzatának Képviselő-testülete elfogadja Békés Megye Területfejlesztési Programjának Egyszétesési dokumentációját. Javasolja, hogy a végleges területfejlesztési program elkészítéséhez vegyék figyelembe az Országos Terület- és Településfejlesztési Operatív program (2014-2020) vélelmez verzióját. Békés megye területfejlesztési programjának stratégiai, operatív program, társadalmi, gazdasági hatásvizsgálat fejezetében foglialakkal, a tervezet egészével egyetértünk. Kérjük, hogy a területfejlesztési program elfogadása előtt az operatív program településünket is érintő orosházi járás protokollcsomagját az időközben kidolgozásra került járási protokollistával töltsék fel.
40.	Gátdoros					A járási protokollistát feltöltjük.
41.	Gerendás	X				
42.	Geszti	X				
43.	Gyomaendrőd	X				
44.	Gyula	X				
45.	Hunyva	X				
46.	Kamut	X				
47.	Kardos	X				
48.	Kardoskút	X				
49.	Kaszaper	X				
50.	Kerétsziget	X				
51.	Kétegyháza	X				
52.	Kétsoprony	X				
53.	Kevermes	X				
54.	Kisdombegyház	X				
55.	Kondoros	X				
56.	Kőrösladány	X				
57.	Körösnagyharsány	X				
58.	Köröstarcsa		X			
59.	Kőrösújfalú	X				
60.	Kőtegyán	X				
61.	Kunágota		X			
62.	Lőkősháza	X				
63.	Magyarbánhegyes		X			
64.	Magyarómbegyház	X				
65.	Medgyesbodzás	X				
66.	Medgyesegyháza	X				
67.	Méhkerék	X				
68.	Mezőbertény		X			
69.	Mezőgyán	X				
70.	Mezőhegyes	X				
71.	Mezőkovácsháza	X				

72.	Múrony				Alulírott Fekete Ferenc Zoltán, Múrony Község Polgármestere nyilatkozik, hogy a Békés Megye Területfejlesztési programjának áttekintése után az abban foglaltakkal egyetértve, az alábbi hangsúlyos elemekre hívni fel a figyelmet. Településünk a Békési Járás tagja, így a Békés Járás fejlesztési projektsomagjának megvalósítása településünknek fontos. Tájékoztatatom, hogy hosszútávú stratégiánkban szerepel a szennyvízhálózat kiépítése is, de az még a tervezés szakaszába sem lépett.	Egyetértő megállapítás.
72.1.					Fontosnak tartjuk a kkv-k támogatását a munkahelyteremtés szempontjából, elengedhetetlennek tartjuk a közlekedésfejlesztést, az úthálózat (M44) bővítését, fejlesztését a gazdaság növekedése miatt. Az alternatív megújuló energia hasznosítása és használata kitörési pont a helyi önkormányzatok részére.	A tájékoztatást köszönjük.
72.2.						Egyetértő megállapítás.
72.3.						Egyetértő megállapítás.
72.4.						Egyetértő megállapítás.
73.	Nagybányhegyes		X			
74.	Nagykanizs		X			
75.	Nagyszénás		X			
76.	Olány		X			
77.	Oroszáza					Az észrevételeit köszönjük, figyelembe vesszük.
78.	Órmenykölt			X		
79.	Pusztaföldvár		X			
80.	Pusztatorfálka		X			
81.	Sarhad		X			
82.	Sarhadkeresztúr		X			
83.	Szabadkígyós		X			
84.	Szarvas		X			
85.	Szeghalom		X			
86.	Tarhos		X			
87.	Telegerendás			X		
88.	Tótkomlós		X			
89.	Újkigyós		X			
90.	Véghyháza			X		
91.	Vésztő		X			
92.	Zsadány		X			
93.	Újszalonta		X			

2. számú melléklet a „Békés megye területfejlesztési programja és a program környezeti értékelése egyeztetési eljárásának lezárása, az egyeztetési eljárásról készült összegzések jóváhagyása” tárgyú előterjesztés határozati javaslatához

**Készült a
Békés Megyei Önkormányzat
megbízásából**

Békés Megye Területfejlesztési Programja

**A KÖRNYEZETI ÉRTÉKELÉS EGYEZTETÉSI ELJÁRÁSÁNAK
ÉRTÉKELÉSE, AZ ÉRKEZETT ÉSZREVÉTELEK, A TERVEZŐI
VÁLASZOK ÉS AZ ÉSZREVÉTELEK NYOMÁN ELVÉGZETT
VÁLTOZTATÁSOK ÖSSZEGZÉSE**

2014. június

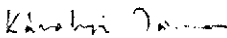
PESTTERV

1085. Budapest, Kőfáragó u.9.
Tel: 267 05 08, 267 70 78 Fax: 266 75 61
e-mail: pestterv@pestterv.hu
www.pestterv.hu

A Békés megyei Önkormányzat megbízásából készítette:

A KÖRNYEZETI ÉRTÉKELÉS ELKÉSZÍTÉSÉBEN KÖZREMŰKÖDŐK NÉVSORA:

Károlyi János
területrendező vezető tervező

szakképesítés: okl. geográfus,
okl. térinformatikai szakmérnök
építész kamarai névjegyzéki szám: 13-1017
tervezői jogosultság: TR

Schuchmann Péter
területrendező vezető tervező

szakképesítés: okl. táj- és kertépítész
mérnök, okl. városépítési- városgazdasági
szakmérnök
építész kamarai névjegyzéki szám: 01-5068
tervezői jogosultság: TR, TK

Ügyvezető igazgató:

Schuchmann Péter

Budapest-Békéscsaba, 2014. június

Az egyeztetési eljárás és a beérkezett észrevételek ismertetése, az azokra adott válaszok illetve a szükségessé váló módosítások

---

A vonatkozó 2/2005. (I. 11.) Korm. rendelet melléklete szerinti körben megküldésre került a tematika, és egyeztetésre kerül a környezeti értékelés is, ezzel az érdekelt szervek bevonása az előírásoknak megfelelően megtörtént. A tematikára a véleményezési határidő lejártáig összesen 45 vélemény érkezett, ebből 34 települési önkormányzati jegyző.

A tematikával kapcsolatos megkeresésre reagáltak:

- Alsó-Tisza-vidéki Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség
- Békés Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság
- Békés Megyei Kormányhivatal - Építésügyi és Örökségvédelmi Hivatal
- Békés Megyei Kormányhivatal Földhivatala
- Békés Megyei Kormányhivatal Népegészségügyi Szakigazgatási Szerve
- Békés Megyei Kormányhivatal Növény- és talajvédelmi Igazgatóság
- Csongrád Megyei Kormányhivatal Építésügyi és Örökségvédelmi Hivatal Állami Főépítész
- Körös-Maros Nemzeti Park Igazgatóság
- Magyar Bányászati és Földtani Hivatal Szolnoki Bányakapitányság
- Országos Kémiai Biztonsági Intézet
- Tiszántúli Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség Gyulai Kirendeltség
- Almáskamarás jegyzője
- Battonya Város jegyzője
- Békés Város jegyzője
- Békéscsaba MJV jegyzője
- Csabacsüd és Örménykút jegyzője
- Csabaszabadi jegyzője
- Csorvás jegyzője
- Dévaványa és Ecsegfalva jegyzője
- Doboz jegyzője
- Dombegyház jegyzője
- Eleki KÖH jegyzője
- Füzesgyarmat jegyzője
- Gádoros jegyzője
- Gyomaendrőd, Hunya és Csárdaszállás jegyzője
- Kardos jegyzője
- Kétegyháza jegyzője
- Köröstarcsa jegyzője
- Magyarbánhegyes jegyzője
- Medgyesegyháza jegyzője
- Méhkerék jegyzője
- Mezőgyán jegyzője
- Mezőhegyes jegyzője

- Mezőkovácsháza jegyzője
- Muronyi KÖH jegyzője
- Nagyszénás jegyzője
- Orosháza Város jegyzője
- Pusztatölgyes jegyzője
- Sarkad Város jegyzője
- Szarvas jegyzője
- Szeghalom jegyzője
- Tarhos jegyzője
- Telekgerendás jegyzője
- Újkígyós Város jegyzője
- Vésztő jegyzője

Az érkezett 45 vélemény mindegyike elfogadta a tervezett tematikát, az ellen kifogást nem emeltek. Négy véleményező tett kiegészítő javaslatokat a környezeti vizsgálat egyes fejezeteinek tartalmára vonatkozóan (az egyéb, nem minden esetben releváns észrevételeket ehelyütt nem említjük), azonban új fejezettel a tervezett tematika kiegészítése nem vált szükségessé. A javaslatok figyelembe vételre kerültek a környezeti értékelés egyeztetési változatának kidolgozása során. E négy - javaslatokat is tartalmazó - észrevételt adták:

- Alsó-Tisza-vidéki Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség
- Békés Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság
- Csongrád Megyei Kormányhivatal Építésügyi és Örökségvédelmi Hivatal Állami Főépítész
- Békéscsaba MJV jegyzője

Ez az átdolgozott változat került egyeztetésre a jogszabályban előírt körben 2014 május-június hó folyamán. A vonatkozó 2/2005. (I. 11.) Korm. rendelet melléklete szerinti körben egyeztetésre került a környezeti értékelés, ezzel az érdekelt szervek bevonása az előírásoknak megfelelően megtörtént. 2014. június 17-ig összesen 23 vélemény érkezett, amelyből 9 államigazgatási szervtől, 14 települési önkormányzat jegyzőjétől. **Mind a 23 véleményező elfogadta a Környezeti Értékelést, annak tartalmával egyetértett.** Kiemeléssel jelöltük azokat a véleményezőket, akik egyetértő véleményük kinyilvánítása mellett valamilyen javaslattal is éltek akár a Környezeti Értékelés, akár a területfejlesztési program készítői felé:

- **Alsó-Tisza-vidéki Környezetvédelmi és Természetvédelmi Felügyelőség**
- **Békés Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság**
- Békés Megyei Kormányhivatal Földhivatala
- Békés Megyei Kormányhivatal Népegészségügyi Szakigazgatási Szerve
- **Csongrád Megyei Kormányhivatal Építésügyi és Örökségvédelmi Hivatal Állami Főépítész**
- **Nemzeti Fejlesztési Minisztérium** (a területfejlesztési program véleményezése keretében)
- Országos Kémiai Biztonsági Intézet
- Szolnoki Bányakapitányság
- Tiszántúli Környezetvédelmi és Természetvédelmi Felügyelőség – Gyula
- Battonya jegyzője

- Dévaványa és Ecsegfalva jegyzője
- Doboz jegyzője
- Elek és Lökösháza jegyzője
- Füzesgyarmat jegyzője
- Kondoros és Kardos jegyzője
- Köröstarcsa jegyzője
- Magyarbánhegyes jegyzője
- Murony és Tarhos jegyzője
- Okány és Biharugra jegyzője
- Orosháza jegyzője
- Szarvas jegyzője
- Újkígyós, Csabaszabadi és Telekgerendás jegyzője
- Vésztő és Körösújfalú jegyzője

Az egyeztetési eljárás végén a beérkező észrevételek, javaslatok figyelembe vételével a Környezeti Értékelés dokumentum módosítása megtörtént. Alábbiakban az egyetértő, elfogadó, támogató vélemények részeként javaslatokat is tartalmazó észrevételek ismertetését és az azok nyomán a dokumentumban elvégzett változtatás ismertetését adjuk meg. Az alábbiakban nem szereplő véleményezők a környezeti értékelés tartalmával egyetértettek, azt változtatás nélkül elfogadásra javasolták.

Alsó-Tisza-vidéki Környezetvédelmi és Természetvédelmi Felügyelőség

A megyei területfejlesztési program a fenntarthatóság alapelveire figyelemmel került kidolgozásra. A továbbtervezésnél, a járási szintű részprogramok kidolgozásánál továbbra is figyelembe kell venni a védett természeti, és Natura 2000 területeken található közösségi jelentőségű élőhelyek és fajok természetvédelmi helyzetét, a tervek kidolgozásánál, a fejlesztési beruházások tervezésénél törekedni kell a megye jelentős természeti értékeinek fennmaradására, védett természeti értéket érintő fejlesztések esetén alternatív megoldások, a természeti értékek megőrzésére irányuló terv kidolgozása is szükséges.

Válasz, és az észrevétel nyomán elvégzett változtatás:

A megyei területfejlesztési program nem veszélyezteti a megye jelentős természeti értékeinek fennmaradását. De az alternatív megoldásokra ennek ellenére szükség lehet. Ezek konkrét részleteit viszont csak az egyes projektelemek előzetes megvalósíthatósági tanulmányai ismeretében lehet kidolgozni.

Békés Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság:

A katasztrófa elleni védekezés nemzeti ügy, rögzíti a katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXXVIII. törvény, melyben szerepe van az állampolgároknak, a gazdálkodó szervezeteknek, a társadalmi szervezeteknek, az állami, valamint az önkormányzati szerveknek egyaránt. A katasztrófa elleni védekezés egységes irányítása állami feladat, emellett minden állampolgárnak joga és kötelessége, hogy közreműködjön a katasztrófavédelemben, a védekezésben és az arra való felkészülésben, a katasztrófa károsító hatásainak csökkentésében, továbbá a helyreállítás feltételeinek megteremtésében. A katasztrófa elleni védekezés leghatékonyabb eleme mindig is a megelőző és felkészülő tevékenységek összessége volt, melyet a hivatásos katasztrófavédelmi szervek (területi szinten a megyei katasztrófavédelmi igazgatóság) az abban együttműködő szervekkel, szervezetekkel együtt végeznek, ezért fontos, hogy az ilyen irányú célok rövid, közép, és hosszú távon illeszkedjenek az együttműködő szervek és szervezetek céljai közé. A természeti és civilizációs katasztrófa elleni védekezés hatékonyságának

fokozása megköveteli, hogy a területfejlesztési térségi egységek fejlesztési terveinek és koncepciójának kidolgozásánál, a célok meghatározásánál a katasztrófavédelmi fejlesztési kérdések is megjelenjenek, valamint a prioritások beépítésre kerüljenek az egyes horizontális célok közé.

Fontos az is, hogy stratégiai célként minden egyes Békés megyei állampolgárnak azonos szintű védelem kerüljön biztosításra, ezt tartjuk szem előtt a hatósági és egyéb megelőzési feladataink ellátása során, és erre törekszünk a beavatkozás szervezési és irányítási tevékenységeink ellátása kapcsán is.

A fejlesztések során figyelembe kell venni a települések ár- és belvízi veszélyeztetettségét, valamint az azokhoz kapcsolódó védelmi infrastruktúrákat, a védműveket, az előrejelző rendszereket, a veszélyeztetettségéből adódó elöntési modellek elkészítését, fejlesztését, illetve ezek mielőbbi megvalósítását a megye 30 árvízzel és valamennyi településének belvízi veszélyeztetettséggel bíró lakosságának védelme érdekében.

A lakosság ellátását biztosító elképzelések között jelenjenek meg a hulladéktávoltítás és elhelyezés lehetőségei, valamint azok kialakítási és megvalósítási formái.

Javasolom fejleszteni a megye közúti és vasúti szállításának infrastruktúráját, ezzel elérve a lakosságtól, az egyéb védendő területektől, a belterületektől a veszélyforrások (veszélyes anyagok szállítás) távolabbra helyezését (elkerülő utak, gyorsforgalmi utak létesítése, vasúti pályák és a vasúti szállítást kiszolgáló infrastruktúrák, csomópontok, átrakóhelyek fejlesztése). A megyében valamennyi állampolgár ingatlanához biztosítani kell a tűzoltó gépjárművek nem rendszeres közlekedésére alkalmas utakat.

A veszélyes üzemek vonatkozásában a településfejlesztési koncepcióban célszerű átgondolni és megfogalmazni a lakosság súlyos ipari balesetek elleni magas fokú védelme érdekében a veszélyes ipari üzemek környezetében a monitoring és lakossági riasztó rendszerek telepítését. A monitoring és lakossági riasztó rendszerek a veszélyes ipari üzemek környezetében bekövetkezett súlyos balesetekről és azok hatásairól adnak korai tájékoztatást a lakosság részére. Kieépülése után a rendszer biztosítaná az esetlegesen bekövetkező súlyos ipari balesetek során a kiszabaduló veszélyes anyagok időbeni jelzését, a terjedési adatok megállapítását, az adatok döntéshozók részére való megjelenítését, a lakosság korai riasztását és a védelmi tervek mielőbbi aktivizálását.

A fejlesztési koncepció feladatleírásban jelenjen meg a határmenti katasztrófavédelmi együttműködési feladatok fejlesztése, a közös veszélyelhárítási beavatkozási tervek elkészítése (elemezve a határon átnyúló veszélyforrások hatásait, hatásterületeit, veszélyességi övezeteit, a lehetséges következményeket), valamint az ezekhez kapcsolódó veszélyhelyzet-kezelési központok infokommunikációs infrastruktúráinak fejlesztése.

A fejlesztési célokat úgy kell elérni, hogy az közben illeszkedjen az iskolarendszerű képzés fejlesztési feladataihoz, a katasztrófavédelmi felkészítés keretén belül végzett köznevelésben résztvevők (pedagógusok, az óvodai nevelés az alap és középfokú oktatás-nevelés szakaszában tanulók) katasztrófavédelmi felkészítéséhez.

A közfoglalkoztatás-politika által kínált lehetőségeket figyelembe véve települési szinten fejleszteni kell a katasztrófák elleni védekezés felkészülési és védekezési feladataiba bevonható állampolgárok körét, ezzel hozzájárulva a települések önvédelmi feladataihoz. A katasztrófavédelmi rendszer hatékonyságának növelése, valamint a megye reagálóképességének és biztonságának érdekében a már megalakult megyei és járási önkéntes mentőcsoportok fejlesztését szem előtt kell tartani a megyei településfejlesztési koncepció elkészítése során.

Válasz, és az észrevétel nyomán elvégzett változtatás:

A vélemény több ágazattal kapcsolatban fogalmaz meg javaslatokat. Az észrevételek azonban nem a környezeti értékelés, hanem a területfejlesztési program tárgykörébe tartoznak a véleményező - vélhető - szándéka szerint. Erre utal, hogy nem a környezeti értékelést nevesíti javaslatai megfogalmazásakor (egyébként a javaslatok beépítése a környezeti értékelésbe nem is releváns), hanem váltakozva koncepcióra, fejlesztési koncepcióra, településfejlesztési koncepcióra hivatkozik. Megjegyezzük egyrészt, hogy megyei területfejlesztési program környezeti értékeléséről van szó, másrészt, hogy a véleményező jelenlegi véleményével szinte szó szerint egyező véleményt küldött Békéscsaba MJV városfejlesztési koncepciója kapcsán és a megyei területfejlesztési koncepció környezeti értékelése során is. A felvetett kérdéskörök időszerűek, amit Békés megye területfejlesztési

programja megfelelően kezel, „Békés megye integrált fenntarthatósági projektcsomagja” - egyebek mellett - az alábbi elemeket foglalja magába:

- belvízrendszerek korszerűsítése,
- vízgazdálkodás komplex fejlesztése,
- árvízvédelem,
- tűzvédelem fejlesztése,
- iparbiztonság fejlesztése,
- ivóvízminőség javítás,
- szennyvíztisztító telepek,
- integrált, költséghatékonyabb, biztonságosabb irányítási rendszerek bevezetése, informatikai fejlesztések,
- hulladékhasznosító és ártalmatlanító hálózat,
- szelektív hulladékgyűjtés,
- levegőszennyezettség forrásösszetételének meghatározása,
- stratégiai zajtérképek elkészítése,
- ivó-vízbázisok védelme,
- kulturális örökségi jelentőséggel is rendelkező védett természeti értékek és területek fejlesztése,
- energiahatékonysági korszerűsítés,
- környezetvédelmi szemléletformálás.

Csongrád Megyei Kormányhivatal Építésügyi és Örökségvédelmi Hivatal Állami Főépítész:

A dokumentáció témaköre a vonatkozó rendeletben rögzítettekkel összhangban van, de az épített környezetre vonatkozóan nagyon kevés információt tartalmaz. Az építészeti és régészeti értékekkel kapcsolatos összefüggések feltárásával az anyag nem foglalkozik.

Az összefoglaló 9. fejezetben megtalálható ugyan a barnamezős területek rehabilitációjának prioritásként való megfogalmazása, de ez inkább a leromlott környezet újrahasznosítására irányuló intézkedésként jelenik meg. Az épített környezet, valamint a régészeti örökség megőrzése tekintetében nincs javaslat a programban való megjelenítésre. Ezzel kapcsolatban a 6. fejezet végén található az egyetlen érvényesítendő szempont az új fejlesztések tervezése és megvalósítása során.

Egyetértek az 5.2. fejezet utolsó részében javasoltakkal, mely szerint a Békés megyei területrendezési terv előírásaira való utalással kiegészítendő a területfejlesztési program. Jelzem továbbá a negatív hatások bekövetkezésének esélyét csökkentő kiegészítő javaslatok beépítésének szükségességét is a koncepcióba (lásd. 5.1. fejezet).

Válasz, és az észrevétel nyomán elvégzett változtatás:

A „6. Javaslat a megyei területfejlesztési program által befolyásolt más tervekben figyelembe veendő környezeti szempontokra, intézkedésekre” c. fejezet javaslatai tartalmazzák az épített környezet és a régészeti örökség értékeinek megőrzésére irányuló szempontokat, és ezek érvényesítésének kívánalmát a területfejlesztési programban.

Nemzeti Fejlesztési Minisztérium

Az anyagban a közlekedési infrastruktúra „az egyik leglényegesebb potenciális környezetterhelő konfliktusforrásként” jelenik meg. Nem vitatva ezt a megállapítást, megjegyzem, hogy a megyében a más kedvezőbb adottságú térségekhez viszonyítva kiépítettségben jelentős a lemaradás, és még az alap infrastruktúra főbb elemei is hiányoznak, melyek nélkül a megye alapvető működési lehetőségei is erősen korlátozottak. Ezen alap infrastruktúra elemek (pl. szomszédos települések közötti közlekedés) kiépítését mindenképpen javaslom megvalósítani a környezeti szempontokra figyelemmel.

16. oldal: A környezeti értékelésben egyetértek azzal, hogy „b) A munkahelyteremtő fejlesztések hely kiválasztásában prioritásként meg kell jelennie, a minél rövidebb munkába járási időnek is”, ez a törekvés megjelenik a Nemzeti Közlekedési Stratégia célkitűzései között. Egyúttal a közlekedésnek ki kell elégíteni a mobilitási igényeket, egyetértve azzal, hogy ez környezetbarát módon valósuljon meg.

21. oldal: Az ágazati Operatív Program kereti között tervezett projektsomagok között szerepel „3. Békés megye fő közlekedési útvonalainak fejlesztése”, amit javaslok kiegészíteni a megye vasúti fővonalai fejlesztésével.

Válasz, és az észrevétel nyomán elvégzett változtatás:

Békés megye közlekedési infrastruktúra terén meglévő hiányosságai és a megye lemaradása nem vitatható. Ennek megfelelően a területfejlesztési program is tartalmaz közlekedésfejlesztési programelemeket, amelyek megvalósulása megyei érdek, ugyanakkor a természetvédelmi, környezetvédelmi érdekek figyelembe vételével történhet a tervezés és a megvalósítás.

A 16. oldalhoz tett észrevétel választ nem igényel, egyetértő vélemény.

A 21. oldalhoz tett észrevétel alapvetően nem a Környezeti értékelés kompetenciája. Azonban a környezetterhelés csökkentése szem előtt tartására tekintettel a vasúti közlekedés fejlesztésének javaslatával kiegészítésre került a Környezeti értékelés „Javaslat a megyei területfejlesztési program által befolyásolt más tervekben figyelembe veendő környezeti szempontokra, intézkedésekre” c. fejezet vonatkozó alpontja az alábbiak szerint: „A munkába járás feltételeit javító közlekedésfejlesztés, a lakóhely-munkahely kapcsolatok fejlesztése, a közúti közlekedés feltételeinek javítása *mellett a vasúti közlekedés (vasúti fő- és mellékvonalak) fejlesztése.*”